

a mortuis tertia die et predicare in nomine eius penitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes incipientibus ab iherosolima. Vos autem testes estis horum. Et ego mittam promissum patris mei in vos. vos autem sedete in ciuitate quoad usque induamini virtute ex alto. **E**duxit autem eos foras in bethaniam et eleuatis manibus suis benedixit eis. Et factum est dum benediceret illis recessit ab eis et ferebatur in celum. Et ipsi adorantes regressi sunt in iherosolimam cum gaudio magno et erant semper in templo laudantes et benedicentes deum amen.

Explicit euangelium secundum Lucam.

Incipit prologus in euangelio secundum Iohannem.

In est iohannes euangelista unus ex discipulis domini qui uirgo a deo electus est quem de nuptijs volentes nutrire vocauit deus. Cui virginis tatis in hoc duplex testimonium datur in euangelio quod et pre ceteris dilectus a deo dicitur et huic matrem suam de cruce commendauit dominus ut virginem virgo seruaret. Denique manifestans in euangelio quod erat ipse incorruptibilis uerbi opus inchoans: solus uerbum carnem factum esse nec lumē a tenebris comprehensum fuisse testatur. primum signum ponens quod in nuptijs fecit dominus ostendens quod ipse erat ut legentibus demonstraet quod ubi dominus immutatus sit deficere nuptiarum uinum debeat et ueteribus immutatis: noua

omnia que a christo instituuntur appareant. Hoc autem euangelium scripsit in asia posteaquam in pathmos insula apocalipsum scripserat ut cui in principio canonicis incorruptibile principium prenotat in genesi. ei etiam incorruptibilis finis per uirginem in apocalypsi redderetur dicens christo ego sum alpha et omega. Et hic est iohannes qui sciens superuenerit diem recessus sui: conuocatis discipulis suis in epheso: per multa signorum experimenta promens christum descendens in defossum sepulture sue locum facta oratione positus est ad patres suos tunc extraneus a dolore mortis quam a corruptione carnis inuenitur alienus. Tamen post omnes euangelium scripsit et hoc uirgini debebatur. Quorum tamen uel scriptorum temporis dispositio uel librorum ordinatio ideo a nobis per singula non exponitur: ut sciendi desiderio collato et querentibus fructus laboris et deo magisterij doctrina fuerit.

Explicit prologus. Incipit euangelium secundum Iohannem.

In principio erat uerbum et uerbum erat apud deum et deus erat uerbum. Hoc erat in principio apud deum. Omnia per ipsum facta sunt et sine ipso factum est nihil. Quod factum est in ipso uita erat et uita erat lux hominum et lux in tenebris lucet et tenebre eam non comprehenderunt. Fuit homo missus a deo cui nomen erat iohannes.

Hic vñt i testimoniū ut testimo-
niz phiteret de lumine ut omēs
crederent p illū. **N**ō erat ille lux s
ut testimoniū phiterz de lumine
Erat lux vera q illuminat oēm ho-
minē vñentē in hunc mūdū. **I**n
mūdo erat a mūdus p ipfū fact⁹
ē a mūdus eum nō cognouit. **I**n
ppria vñt a sui eū nō receperunt.
Quotq̄t aut receperūt eū dedit eis
potestatē filios dei fieri hñs q cre-
dūt in noīe eius. **Q**ui nō ex sāgui-
nibus neq ex volūtate carnis ne-
q ex voluntate viri sed ex deo na-
ti sūt. **E**t verbū caro factum ē a ha-
bitauit in nob. **E**t vidim⁹ gloriā
ei⁹ gloriāz quasi vñgemitū a p̄e
plenū gratie a veritatis. **J**ohan-
nes testimoniū phibet de ipso et
damat dicēs **H**ic ē quez dixi qui
pt⁹ me vñturus ē. añ me factus ē
qz prior me erat. **E**t de plenitudie
eius nos omēs accepim⁹ a graci-
am p ḡcia qz lex p moysen data
est gratia a veritas p ihesū cristū
facta ē. **D**eum nemo vidit vnq̄.
Vñgemitus filius q ē in sinu pa-
tris ipse enarrauit. **E**t hoc ē testi-
moniū iohānis qñ miserūt in dei
ab iherosolimīs sacerdotes a leui-
tas ab eū ut interrogaret eū. **T**u
quis es. **E**t cōfessus ē a nō nega-
uit. **E**t cōfessus ē qz nō sum ego
xp̄s. **E**t interrogauerūt eū. **Q**uid
ergo. **H**elias es tu. **E**t dixit. **N**ō
sum. **P**robeta es tu. **E**t rñdit. **N**ō
dixerūt ergo ei. **Q**uis es ut rñsuz
demus hñs q miserūt nos. **Q**uid
dicis de te ipso. **A**it. **E**go vox da-
mātis in deserto dirigite viā dñi
sicut dixit ysaias ppheta. **E**t q mī-
si fuerāt erāt ex phariseis. **E**t int

rogauerūt eū a dixerunt ei. **Q**uid
ergo baptisas si tu nō es xp̄s ne-
q helias neq ppheta. **R**espondit
eis iohānes dicēs. **E**go baptiso i
aqua medius at vñm stetit quē
vos nescitis. **I**pse ē qui pt⁹ me vñ-
turus est q añ me factus ē cuius
ego nō sum dign⁹ ut solū eius
corrigiā calciāmētū. **H**ec in tetha-
mia facta sūt trās iordanem vbi
erat iohannes baptisās. **A**ltera
die vidit iohānes ih̄m vñentem
ab se a ait. **E**cce agn⁹ dei ecce qui
tollit peccata mūdi. **H**ic ē de quo
dixi. **P**ost me vñt vir q añ me fa-
ctus ē qz prior me eāt a ego nesci-
ebā eū. **S**ed ut manifestet in isra-
hel p̄pterea vñi ego in aqua bap-
tisās. **E**t testimoniū phibuit io-
hānes dicēs. **Q**uia vidi spūm
descēdētē quasi colūbā de celo
a mansit sup eū. **E**t ego nesciebā
eū sed q mīsit me baptisare in aq̄
ille mīhi dixit. **S**up quez videris
spūm descēdētē a manētē sup
eū hic ē qui baptisat i spūsāto.
Et ego vidi a testimoniū phibui
qz hic est filius dei. **A**ltera die ite-
rū stabat iohānes a ex discipul⁹
eius duo. **E**t respiciēs ih̄m ambu-
lantē dixit. **E**cce agn⁹ dei. **E**t audi-
erūt eū duo discipuli loquētes et
secuti sūt ih̄m. **C**ouerfus aut ihe-
sus a vidēs eos sequētes se dicit
eis. **Q**uid queritis. **Q**ui dixerunt
ei. **R**abbi qd dī interpretatū ma-
gistē vbi habitas. **D**icit eis. **V**e-
nite a videte. **V**enerūt a viderunt
vbi maneret a apud eū māserūt
die illo. **H**ora aut erat quasi deci-
ma. **E**rat at andreas frater symo-
nis petri vñ⁹ ex duobz q audieāt

a iohāne a secuti fuerāt eū. Inue-
nit hic primū fratrem suū symonē
a dicit ei Inuenim⁹ messiam: qđ
est interpretatū cristus. Et addu-
xit eū ad ihsū. Intuitus aut eum
ihus dixit Tu es symon filius io-
hāna: tu vocaberis cephas qđ in-
terpretat⁹ petrus. In crastinu⁹ vo-
luit exire in galileā a inuenit phi-
lippū. Et dicit ei ihs. Sequere me.
Erat autē philippus a bethsaida
citate andree et petri. Inuenit phi-
lippus nathanael a dicit ei. Quē
scripsit moyses in lege a pphete: i-
uenimus ihm filiū ioseph a naza-
reth. Et dixit ei nathanael. Ana-
zareth potest aliquid boni ēē. Di-
cit ei philippus. Veni a vide. Vi-
dit ihus nathanael venientē ad
se a dicit de eo. Ecce vere israelita
in quo dolus nō ē. Dicit ei natha-
nael. Vñs me nosti. Rñdit ihs
a dicit ei. Priusq̃ te philippus vo-
caret cū eēs sub ficu vidi te. Respō-
dit ei nathanael a ait. Rabbi tu
es fili⁹ dei: tu es rex isrl. Rñdit ihs
a dicit ei. Quia dixi tibi vidi te
sū ficu credis: mai⁹ hīs videbitis.
Et dicit ei. Amen amē dico vobis
videbitis celū apertū a angelos dei
ascendentes a descendentes supra
filiū hominis. **¶ Capitulu. ij.**
Et die tertia nuptie facte sūt
chana galilee a erat mater
ihu ibi. Vocatus est aut a ihs
a discipuli ei⁹ ad nuptias. Et defi-
ciente vino dicit mater ihu ad eū
Vinū nō habent. Et dicit ei ihs
Quid mihi a tibi est mulier. Nō
dum venit hora mea. Dicit m̃r ei⁹
ministis. Quodcūq̃ dixerit vob
facite. Erant aut ibi lapidee ydrie

sex posite scđm purificacōem iude-
orū capiētes singule metretas bi-
nas vel ternas. Dicit eis ihs. Im-
plete ydrias aqua. Et impleuerūt
eas vsq̃ ad fūmū. Et dicit eis ihs
fus. Haurite nūc a ferte architri-
clino. Et tulerūt. Vt aut gustauit
architridm⁹ aquā vinū factam a
nō sciebat vñ eēt. ministri autē
sciebant q̃ hauerāt aquā vocat
sponsū architridm⁹ a dicit ei. Ois
homo p̃mū bonū vinū ponit a cū
iebrati fuerint tūc id qđ deterius
est. Tu aut serualisti bonū vinum
vsq̃ adhuc. Hoc fecit in tū signū
cū ihs i chana galilee a manife-
stauit gloriā suā a crediderūt i euz
discipuli ei⁹. Post hoc descendit
capharnaū ipse a mater ei⁹ a frēs
ei⁹ a discipuli ei⁹ et ibi manserūt
nō multis dieb⁹. Et p̃e erat pas-
cha iudeorū a ascendit ihs iheroso-
limā a inuenit i tēplo vendētes bo-
ues a oues a colūbas a nūmula-
rios sedētes. Et cū fecissz qñ flagel-
lū de fūnicul omēs eiecit de tēplo
oues q̃ a boues a nūmulariorū ef-
fudit es a mēsas sūtit. Et hīs q̃
colūbas vendebāt dixit. Auferte
ista hic a nolite facē domū patris
mei domū negociacōis. Recordati
sunt vero discipuli ei⁹ qz scriptū ē
zel⁹ dom⁹ tue cōedit me. Rñde-
rūt g̃ iudei a dixerūt ei. Qđ signū
ōndis nob qz hec facit. Rñdit ihs
a dicit eis. Soluite tēplū hoc a tri-
b⁹ dieb⁹ excitabo illud. Dixerūt g̃
iudei. Quadragita a sex āmis edi-
ficatū ē tēplū hoc a tu in trib⁹ die-
b⁹ excitab illud. Ille at dicebat de
tēplo corpis sui. Cū ergo resur-
rexisset a mortuis: recordati sunt

discipuli ei⁹ quia hoc dicebat et crediderunt scripturę et sermoni quę dixit ih̄sus. Cū autē esset iherosolimis in pascha in die festo multi crediderunt in noīe ei⁹ vidētes siḡ eius q̄ faciebat. Ipse autē ih̄sus nō credebatur semetipsum eis. eo q̄ ipse nosset om̄es et q̄ opus ei nō eāt ut quis testionū phibitaret de homine. Ipse em̄ sciebat qd esset in homine. **¶ Ca. iij.**

Erat autē hō ex phariseis nycodemus noīe p̄nceps iude orū. Hic vēit ad ih̄m nocte et dixit ei. Rabbi scimus q̄ a deo venisti magister. Nemo em̄ potest hec signa facere q̄ tu facis nisi fuerit deus cū eo. R̄ndit ih̄sus et dixit ei. Amē amen dico tibi nisi q̄s renatus fuerit denuo nō potest videre regnū dei. Dicit ad eū nycodemus. Quō pōt hō nasci cum sit senex. Nūquid pōt in vētre matris sue iterato introire et renasci. R̄ndit ih̄sus. Amen amē dico tibi nisi quis renatus fuerit ex aqua et spūs sancto nō pōt introire in regnum dei. Qd natū ē ex carne caro est et qd natum ē ex spū spiritus ē. Nō mireris q̄ dixi tibi oportet vobis nasci denuo. Spūs ubi vult spiāt et vocē eius audis sed nescis vñ veniat aut quo vadat. Sic est oīs q̄ natus ē ex spū. R̄ndit nycodem⁹ et dixit ei. Quō possunt hec fieri. R̄ndit ih̄sus et dixit ei. Tu es magister in israel et hec ignoras. Amē amē dico tibi q̄ qd scimus loquimur et qd vidimus testamur et testimonium nostrū nō accipitis. Si terrena dixi vobis et non creditis quō si dixerō vobis celestia cre-

detis. Et nemo ascendit in celum nisi qui descendit de celo filius hominis q̄ ē in celo. Et sicut moyses exaltavit serpētem in deserto. ita exaltari oportet filiū hōis ut om̄is q̄ credit in ipso nō pereat. s̄ habeat vitam eternā. Sic em̄ deus dilexit mūdū ut filiū suū v̄migenitū daret ut oīs qui credit in eū non pereat sed habeat vitā eternam. Nō em̄ misit deus filiū suū in mūdū ut indicet mūdū sed ut salvetur mūd⁹ p̄ ipsum. Qui credit in eū nō iudicat. Qui autē nō credit iam indicatus ē q̄ nō credidit in noīe v̄migenitū filij dei. Hoc ē autē iudiciū q̄ lux vēit in mūdū et dilexerūt hōies magis tenebras q̄ lucē. Erāt em̄ eorū mala opa. Oīs em̄ qui male agit odit lucē et non vēit ad lucē ut nō arguatur opera eius. Qui autē facit veritatē vēit ad lucē ut manifestent opera ei⁹ q̄ in deo sūt facta. Post hec venit ih̄esus et discipuli eius in iudeam terrā et illic morābāt cū eis et baptisabat. Erāt autē et iohānes baptisās in enon iux salim q̄ aq̄ mēte erāt illic et vēiebant et baptisabātur. Nōdum em̄ missus fuerat iohānes in carcerē. Facta ē autē questio ex discipulis iohānis cū iudeis de purificatione. Et venerūt ad iohānez et dixerunt ei. Rabbi q̄ erat tecū trās iordanē. cui tu testimonium phibuiisti ecce hic baptisat et oēs veniūt ad eū. Respondit iohānes et dixit. Nō potest homo accipere quicq̄ nisi fuerit ei dātū de celo. Ipsi vobis mihi testimonium phibetis q̄ dixerim. nō sum ego x̄ps sed q̄ missus sū a n̄ illuz

Qui habet sponsa? sponsus est: ami-
cus autem sponsi qui stat et audit eum
gaudio gaudet propter vocem sponsi
Hoc ergo gaudium meum impletur
est. Illud oportet crescere: me autem mi-
nuum. Qui deforsus venit super omnes est.
Qui est de terra de terra est et de terra lo-
quitur. Quod de celo venit super omnes est. Et
quod vidit et audivit hoc testatur: te-
stimonium eius nemo accipit. Qui
autem accepit eum testimonium signa-
uit. quia deus verax est. Quare enim mi-
hi sit deus: verba dei loquitur. Non
enim ad mensuram dat deus spiritum
Pater diligit filium et omnia dedit in ma-
nu eius. Qui credit in filium habet
vitam eternam. qui autem incredulus est fi-
lio non videbit vitam. sed ira dei ma-
net super eum.

Ca. iij.

Ergo cognovit ihesus quod au-
dierunt pharisei quod ihs plu-
res discipulos facit et baptizat quod
iohannes: quamquam ihs non baptizaret
sed discipuli eius: reliquit indeam et
abijt iterum in galileam. Oportebat
autem eum transire per samariam. Venit
ergo in civitatem samarie que dicitur
sychar iuxta predium quod dedit ia-
cob ioseph filio suo. Erat autem ibi
fons iacob. Ihs autem fatigatus ex
itinere: sedebat sic super fontem. Ho-
ra autem erat quasi sexta. Venit mu-
lier de samaria haurire aquam. Dicit
ei ihs. Da mihi bibere. Discipuli
enim eius abierant in civitatem: ut cibos
emererent. Dicit ergo ei mulier illa
samaritana. Quomodo tu iudeus cum sis
bibere a me possis quia sum mulier sa-
maritana. Non enim contumunt iudei
samaritanis. Respondit ihs et dixit
ei. Si scires donum dei et quis est qui dicit
tibi da mihi bibere: tu forsitan pe-

tisses ab eo et dedisset tibi aquam
vinam. Dicit ei mulier. Domine: neque in
quo haurias habes et puteus al-
tus est. Vnde ego habes aquam vinam?
Respondit ei tu maior es patre nostro
iacob qui dedit nobis puteum et ipse
ex eo bibit et filij eius et pecora eius.
Respondit ihs et dixit ei. Omnis qui bi-
bit ex aqua hac sitiet iterum. Qui
autem bibeit ex aqua quam ego dabo ei
non sitiet in eternum. sed aqua quam
ego dabo ei fiet in eo fons aque
salientis in vitam eternam. Dicit ad
eum mulier. Domine da mihi hanc aquam
ut non sitiam neque veniam huc hauri-
re. Dixit ei ihs. Vade voca virum
tuum et veni huc. Respondit mulier et
dixit. Non habeo virum. Dicit ei ihs
Bene dixisti: quia non habeo virum. Quia
enim viros habuisti et nunc quem ha-
bes non est tuus vir. Hoc vere dixi-
sti. Dicit ei mulier. Domine: video quia
propheta es tu. Patres nostri in mon-
te hoc adoraverunt et vos dicitis
quia iherosolimis est locus ubi ado-
rare oportet. Dicit ei ihs. Mulier
crede mihi: quia veniet hora quam
do neque in monte hoc neque in ihero-
solimis adorabitis patrem. Vos
adoratis quod nescitis: nos ado-
ramus quod scimus: quia salus ex
indeis est. Sed venit hora et nunc
est quando veri adoratores adora-
bunt patrem in spiritu et veritate.
Nam pater tales queit qui ado-
rent eum. Spiritus est deus et eos
qui adorant eum in spiritu et veri-
tate oportet adorare. Dicit ei mu-
lier. Scio quia messias venit qui
dicitur christus. Cum ergo vene-
rit ille nobis annuntiabit omnia. di-
cit ei ihs. Ego sum qui loquor tecum

Et continuo venerunt discipuli eius et
 mirabantur quod cum muliere loqueba-
 tur. Nemo enim dixit quid quisquam
 quid loquaris cum ea. Reliqui ergo per-
 suasione mulieris et abiit in civitatem et di-
 cit illis hominibus. Venite et vide-
 te hominem qui dixit mihi omnia quecumque
 feci. Numquid ipse est Christus. Exierunt
 de civitate et veniebant ad eum. In-
 terea rogabant eum discipuli dice-
 tes. Rabbi manduca. Ille autem di-
 xit eis. Ego cibum habeo manducare
 quem vos nescitis. Dicebant ergo di-
 scipuli ad invicem. Numquid aliquis
 attulit ei manducare. Dicit eis ihesu-
 sus. Meus cibus est ut faciam volun-
 tatem eius qui misit me ut perficiam opus
 eius. Nonne vos dicitis quod adhuc
 quatuor menses sunt et messis venit.
 Ecce dico vobis. leuate oculos vestros
 et videte regiones. quia alibi sunt iam
 ad messes. Et qui metit mercedem
 accipit et congregat fructum in vitam
 eternam ut qui seminat simul gau-
 deat et qui metit. In hoc enim est verbum
 verum. quia alius est qui seminat et alius
 est qui metit. Ego misi vos metere quod
 vos non laborastis. alii laboraverunt
 et vos in labores eorum introistis. Ex
 civitate autem illa multi crediderunt
 in eum samaritanorum propter verbum mu-
 lieris testimonium perhibentis. quod di-
 xit mihi omnia quecumque feci. Cum venis-
 sent ergo ad illam samaritana: roga-
 runt eum ut ibi maneret. Et mansit
 ibi duos dies. Et multo plures cre-
 diderunt propter sermonem eius. Et mulie-
 ri dicebant quod iam non propter tuam lo-
 lam credimus. Ipsi enim audimus
 et scimus. quia hic est vere salvator mun-
 di. Post duos autem dies exiit inde
 et abiit in galileam. Ipse enim ihesus te-

stimonium perhibuit. quia per baptismum sua
 patria honorem non habet. Cum ergo ve-
 nisset in galileam exeperunt eum ga-
 lilei cum omnia vidissent que fecerat
 iherosolymis in die festo. Et ipsi enim
 venerant ad diem festum. Venit ergo
 iterum in chana galilee ubi fecit aquam
 vinum. Et erat quidam regulus cuius
 filius iherimabaath epharnaum. Die
 cum audisset quod ihesus adveniret a
 iudea in galileam abiit ad eum et roga-
 bat eum ut descenderet et sanaret filium
 eius. Incipiebat enim mori. Dixit ergo
 ihesus ad eum. Nisi signa et prodigia vi-
 deritis non creditis. Dicit ad eum re-
 gulus. Domine descende priusquam mori-
 atur filius meus. Dicit ei ihesus. Vade fi-
 lius tuus vivit. Credidit homo sermone
 quem dixit ei ihesus et ibat. Jam autem
 eo descendente sui occurrerunt ei et nu-
 tiauerrunt dicentes. quia filius eius vi-
 ueret. Interrogabat ergo eum ab
 eis in quo melius habuerit. Et dixe-
 runt ei. quia tertia hora septima reliquit
 eum febris. Cognovit ergo pater quod illa
 hora erat in qua dixit ei ihesus filius
 tuus vivit et credidit ipse et domus
 eius tota. Hoc iterum secundum signum fecit
 ihesus cum venisset a iudea in galileam.

Post hec erat dies **Ca. v.**
 festus iudeorum et ascendit ihesus
 iherosolimam. Est autem iherosolymis
 probatica piscina que cognomina-
 bat hebraice bethsaida quoniam por-
 ticus habuit. In hiis iacebat multi-
 tudo magna languentium corporum dau-
 dorum aridorum expectantium aque mo-
 tum. Angelus autem domini descendebat
 secundum tempus in piscinam et moueba-
 tur aqua. Et qui primus descendisset
 in piscinam post motum aque sa-
 nus fiebat a quacumque detinebatur

infirmitate. **E**rat autē quidā homo
ibi triginta et octo annos hūis in
infirmitate sua. **H**unc cū vidisset
ihū iacentē et agnouisset quē iam
multū tēpus haberet dicit ei. **V**is
san⁹ fieri. **R**ēdit ei languidus.
Dñe: hōiez nō habeo ut cū turba
ta fuerit aqua mittat me in pisci
nā. **D**ū venio ei ego: alius aū me
descendit. **D**icit ei ihū. **S**urge: tol
le grabatū tuū et ambula. **E**t sta
tim sanus fact⁹ est hō ille et fustu
lit grabatū suū et ambulabat. **E**rat
autē sabbatū in die illo. **D**icebant
ergo iudei illi qui sanatus fuerat.
Sabbatū est: nō licet tibi tollere
grabatū tuū. **R**ēdit eis. **Q**ui me
sanū fecit ille mihi dixit: tolle gē
batū tuū et ambula. **I**ntrogaue
rūt gē eū. **Q**uis ē ille hō q̄ dixit tibi
tolle grabatū tuū et ambula. **I**s
autē qui san⁹ fuerat effect⁹ nescie
bat q̄s eēt. **I**hū em̄ dedinavit a
turba constituta in loco. **P**ostea in
venit eū ihū in templo et dixit
illi. **E**cce sanus factus es: iam noli
peccare ne deteri⁹ tibi aliq̄d cōtin
gat. **A**bijt ille homo et nūtiavit in
deis quē ihū eēt qui fecit eū sanū.
Propterea p̄sequebant iudei ihe
sū. quē hēc faciebat i sabbato. **I**he
sus autē rēdit eis. **P**at̄ meus vsq̄
modo opat̄ et ego operor. **P**ropte
rea ergo magis querebant eū iudei
infringere. quē non solū soluebat
sabbatū. s̄ et p̄ez suū dicebat deū
equalē se faciens deo. **R**ēdit itaq̄
ihū et dixit eis. **A**men amē dico
vob̄ nō pōt fili⁹ a se facere quicq̄
nisi qd̄ videt patrē facientē. **Q**ue
cūq̄ em̄ ille fecerit: hēc et fili⁹ filie
facit. **P**at̄ em̄ diligit filiū et oīa de

monstrat ei quē ip̄e facit et maio
ra hīs demonstrabit ei opat̄ vob̄
miremini. **S**icut em̄ pater suscitāt
mortuos et vivificat: sic et fili⁹ q̄s
vult vivificat. **N**eq̄ em̄ pater iud
dicat quēq̄. s̄ omne iudicium de
dit filio ut oēs honificent filiū si
cut honificent patrē. **Q**ui nō ho
norificat filiū: nō honorificat patrē
qui misit illū. **A**men amē dico vo
b̄is. quē qui verbū meū audit et cre
dit ei q̄ misit me: habet vitā eter
nā. **E**t in iudiciū nō venit. s̄ trāsit
a morte in vitā. **A**men amē dico
vob̄is. quē venit hora et nūc est qū
mortui audient vocē filij dei et qui
audierint vivēt. **S**icut em̄ pater
habet vitā in semetip̄o: sic dedit et
filio habere vitā in semetip̄o. **E**t
potestātē dedit ei et iudiciū facere.
quē filius hōis ē. **N**olite mirari hoc
quē venit hōa in qua oēs qui i mo
numentis sūt audient vocem filij
dei et p̄cedent qui bona fecerūt in re
surrectione vite. q̄ vero male ege
runt in resurrectionē iudicij. **N**on
possum ego a meip̄o facere quicq̄.
Sic audio iudico et iudiciū meū
iustum est. quā non quero volūta
tem meam. s̄ voluntatē eius qui
misit me. **S**i ego testimoniū p̄hi
leo de me: testimoniū meū nō
est verū. **A**li⁹ est qui testimoniū
perhibet de me et scio quia verum
est testimoniū eius quod p̄hi
bet de me. **V**os misistis ad iohā
nem et testimoniū perhibuit ve
ritati. **E**go autem non ab homine
testimoniū accipio. sed hēc di
co: ut vos salvi sitis. **I**lle eāt lux
na ardens et lucens. **V**os autē vo
luistis ad horā exultare i luce ei⁹.

Ego habeo testimoniū maius iohanne. Opa enim que dedit mihi pater ut perficerem ea. ipsa opa que ego facio testimoniū perhibent de me. quia pater misit me. Et qui misit me pater ipse testimoniū perhibuit de me. Neque vocem eius unquam audistis. neque speciem eius vidistis. Et verbum eius non habetis in vobis manens. quia que misit ille huic vos non creditis. Scrutamini scripturas. quia vos putatis in ipsis vitam eternam habere. Et ille sunt qui testimoniū perhibent de me et non vultis venire ad me ut vitam habeatis. Claritate ab hominibus non accipio sed cognoui vos quia dilectionem dei non habetis in vobis. Ego veni in nomine patris mei et non accepistis me. Si alius venerit in nomine suorum accipietis. Quia vos potestis credere quod gloriam ab invicem accipitis et gloriam que a solo deo est non queritis. Nolite putare quia ego accusaturus sum vos apud patrem. Est qui accusat vos: moyses in quo vos speratis. Si enim crederetis moysi crederetis forsitan et mihi. De me enim ille scripsit. Si autem illi litteris non creditis. quomodo meis verbis credetis. **Ca. vi.**

Post hec abiit ihesus trans mare galilee quod est tyberiadis. Et sequebatur eum multitudo magna. quia videbant signa que faciebat super hiis qui infirmabant. Subiit ergo in montem ihesus et ibi sedebat cum discipulis suis. Erat autem primum pascha dies festus iudeorum. Cum subleuasset ergo oculos ihesus et vidisset quod multitudo maxima esset ad eum dicit ad philippum. Vnum enim meum panem ut manducent hiis. Hoc autem

dicebat temptans eum. Ipse enim sciebat quid esset facturus. Respondit ei philippus. Ducetorum denariorum panes non sufficit eis. ut unusquisque modicum quid accipiat. Dicit ei unus ex discipulis eius andreas frater symonis petri. Est puer unus. habet quatuor panes ordeaceos et duos pisces. Sed hec quid sunt inter tantos. Dicit ergo ihesus. Facite homines discubere. Erat autem fenum multum in loco. Discubuerunt ergo viri numero quasi quingentum milia. Accepit ergo ihesus panes et cum gratias egisset distribuit discubentibus. Similiter et ex piscibus quantum volebant. Ut autem impleti sunt. dixit discipulis suis. Colligite que superauerunt fragmenta ne pereant. Collegerunt ergo et impleuerunt duo decem cophinos fragmentorum ex quatuor panibus ordeaceis que superauerunt hiis qui manducauerant. Illi ergo homines cum vidissent quod fecerat signum dicebant. Quia hoc est vere propheta qui venturus est in mundum. Ihesus ergo cum cognovisset quod venturi essent ut raperent eum et facerent eum regem. fugit iteque in montem ipse solus. Ut autem sero factum est descenderunt discipuli eius ad mare. Et cum ascendissent navim. venerunt trans mare in capharnaum. Et tenebre iam facte erant et non venerat ad eos ihesus. Maer autem vento magno flante exurgebat. Cum remigassent ergo quasi stadia viginti quatuor aut triginta. videtur ihesum ambulante supra mare et primum navis fieri et timuerunt. Ille autem dicit eis. Ego sum nolite timere. Voluit ergo accipere eum in navim et statim navis fuit ad terram quam ibant. Altera die

turba que stabat trans mare: vi-
dit qd nauicula alia nō erat ibi n̄
vna ⁊ qd nō introiit cū discipul-
fuis ihs in nauim. s̄ soli discipu-
li ei⁹ abissent. **A**lie vero supuene-
runt naues a tyberide iuxta locū
vbi manducauerāt panes: grās
agentes deo. **C**ū ergo vidisset tur-
ba qd ihs nō eēt ibi neq; discipu-
li ei⁹ ascenderūt in nauiculas ⁊ ve-
nerūt capharnaū querētes ihs.
Et cū inuēissent eū trans mare
dixerūt ei. **R**abi qñ huc venisti.
Rndit eis ihs ⁊ dixit. **A**mē amē
dico vob: queritis me nō qd vidi-
stis signa. s̄ qā manducastis ex
pamib⁹ ⁊ saturati estis. **O**perami-
ni nō cibū qui perit. sed qui pma-
net in vitā eternā quez fili⁹ hoīs
dabit vobis. **N**ūc ei pater signa-
uit deus. **D**ixerūt g̃ ad eū. **Q**uid fa-
ciem⁹ ut opemur opa dei. **R**espō-
dit ihs ⁊ dixit eis. **H**oc est op⁹
dei ut credatis in eū quē misit ille.
Dixerunt ergo ei. **Q**d g̃ tu facis si-
gnū ut videam⁹ ⁊ credam⁹ tibi.
Quid operaris. **P**atres n̄ri man-
ducauerunt manna in deserto sic
scriptū est. **P**anē de celo dedit eis
manducare. **D**ixit g̃ eis ihs. **A**mē
amen dico vobis: non moyses de-
dit vobis panē de celo. s̄ pater me⁹
dat vob panem de celo verū. **P**a-
nis em̄ dei est qui de celo descēdit
⁊ dat vitā mundo. **D**ixerūt g̃ ad
eū **D**ñe semp da nob panē hunc.
Dixit aut eis ihs. **E**go sū panis
vite. **Q**ui venit ad me nō esuriēt
⁊ q̃ credit in me nō sitiet vñq̃. **S**z
dixi vob: qā vidistis me ⁊ nō cre-
didistis. **O**mne qd dat pater ad
me veniet ⁊ eū q̃ venit ad me nō

etia; foras. qd descēdi de celo nō
ut faciā voluntatē meā sed volun-
tatē ei⁹ qui misit me. **H**ec em̄ vo-
lūtas eis q̃ misit me patris: ut oē
qd dedit mihi nō perdā ex eo. sed
resuscitez illud in nouissimo die.
Hec est em̄ voluntas patris mei
q̃ misit me ut oīs qui videt filiū ⁊
credit in eū habeat vitā eternā
⁊ ego resuscitabo eū in nouissimo
die. **M**urmurabāt g̃ iudei die illo
qd dixisset ego sū panis viū⁹ qui
de celo descēdi. **E**t dicebāt. **N**ōne
hic est fili⁹ ioseph cui⁹ nos noui-
mus patrē ⁊ matrē. **Q**uō g̃ dicit
hic: qd de celo descēdi. **R**ndit er-
go ihs ⁊ dixit eis. **N**olite murmu-
rare i inuicē. **N**emo pōt venire ad
mē nisi pater qui misit me traxerit
eū et ego resuscitabo eū in nouissi-
mo die. **E**st scriptū in p̄phetis. **E**t
erūt oēs docibiles dei. **O**īs qui au-
diuit a patre et didicit venit ad
mē. **N**ō qd pater vidit quisq; in is
q̃ est a dō: hic videt patrē. **A**men.
amen dico vob q̃ credit in me ha-
bet vitā eternā. **E**go sū panis vi-
te. **P**atres vestri māducauerunt
māna in deserto et mortui sūt. **H**ic
ē panis de celo descēdes: ut si q̃s
ex ipō māducauerit non moriat̄.
Ego sū panis viū⁹ q̃ de celo descē-
di. **S**i quis manducauerit ex hoc
pane viuet i eñū. **E**t panis quē
ego dabo caro mea ē p mundi vi-
ta. **L**itigabāt ergo iudei ad inuicē
dicētes. **Q**uō pōt hic nobis carnē
suā dare ad māducandū. **D**ixit
ergo eis ihs. **A**men amen dico
vob: nisi māducaueritis carnē fi-
lij hoīs et biberitis eius sāguinez
non habebitis vitā in vobis.

Qui manducat meam carnem et bibit
meum sanguinem habet vitam eternam
et ego resuscitabo eum in nouissimo
die. Caro enim mea vere est cibus et
sanguis meus vere est potus. Qui man-
ducat meam carnem et bibit meum san-
guinem in me manet et ego in illo.
Sicut misit me viuens pater et ego
vivo propter patrem et qui manducat
me et ipse viuet propter me. **H**ic est pa-
tis qui de celo descendit. Non sicut
manducauerunt patres vestri manna
et mortui sunt. Qui manducat hunc
panem viuet in eternum. **H**ec dixit in
synagoga docens in capharnaum.
Multi ergo audientes ex discipulis
eius dixerunt. Durus est hoc sermo. Et
quis potest eum audire? **S**ciens autem
Iesus apud semetipsum quod murmu-
raret de hoc discipuli eius dixit eis
Hoc vos scandalizat. Si ergo vi-
deritis filium hominis ascendente vbi erat
prius. Spiritus est qui viuificat: caro
non prodest quicquam. Verba que ego
locutus sum vobis spiritus et vita sunt. Sed
funt quidam ex vobis qui non credunt.
Sciebat enim ab initio Iesus qui es-
sent non credentes et quis traditurus
esset eum. **E**t dicebat. Propterea di-
xi vobis. quia nemo potest venire ad
me nisi fuerit ei datus a patre meo.
Ex hoc multi discipulorum eius abie-
runt retro et iam non cum illo ambu-
labant. **D**ixit ergo Iesus ad duodecim
Nunquid et vos vultis abire? **R**e-
spondit ergo ei symon petrus. Domine ad
quem ibimus? Verba vite etne ha-
bes. **E**t nos credimus et agnouimus
quod tu es Christus filius dei. **R**espondit eis
Iesus. Nonne ego vos duodecim ele-
gi et ex vobis unus dyabolus est? **D**i-
cebat autem de iuda symonis scario

thys. **H**ic enim erat traditurus eum
cum esset unus ex duodecim. **C**a. viij.
Post hec autem ambulabat Ie-
sus in galilea. Non enim vole-
bat in iudea ambulare. quia quere-
bant eum iudei interficere. **E**rat autem
in primo dies festus iudeorum sceno-
phagia. **D**ixerunt autem ad eum fratres
eius. Transi hinc et vade in iudeam
ut et discipuli tui videant opera tua
quae facis. **N**emo quippe in occulto quod
facit et quaeit ipse in palam esse. **S**i hec
facis manifesta tempus mundo. **N**eq-
ue enim fratres eius credebant in eum. **D**i-
xit ergo eis Iesus. Tempus meum non du-
aduenit. tempus autem vestrum semper
est patui. **N**on potest mundus odisse
vos. me autem odit. quia ego testimo-
nium perhibeo de illo. quia opera eius ma-
la sunt. **V**os ascendite ad diem festum
hunc. **E**go non ascendam ad diem festum
istum. quia meum tempus non dum impletum
est. **H**ec cum dixisset ipse mansit in ga-
lilea. **V**t autem ascenderunt fratres eius
tunc et ipse ascendit ad diem festum non
manifeste. sed quasi in occulto. **I**udei
ergo querebant eum in die festo et dice-
bant. **V**bi est ille? **E**t murmur mul-
tus de eo erat in turba. **Q**uidam enim
dicebant quod bonus est. alij autem dice-
bant non. sed seducit turbas. **N**emo
tamen palam loquebatur de illo propter me-
tum iudeorum. **I**am autem die festo medi-
ante ascendit Iesus in templum et do-
cebat. **E**t mirabantur iudei dicentes.
Quo hic litteras scit cum non didice-
rit? **R**espondit eis Iesus et dixit. **M**ea
doctrina non est mea. sed eius qui misit
me. **S**i quis voluerit voluntatem eius
facere. cognoscat de doctrina utrum
ex deo sit an ego a meipso loquar.
Qui a semetipso loquitur gloriam appropiaz

querit. **Q**ui aut querit gloria ei
qui misit eum: hic verax est et inu
sitia in illo non est. **N**one moyses
dedit vobis legem. Et nemo ex vob
facit legem. **Q**uid me queritis in fi
cere. **R**ndit turba et dixit. **D**emo
niu habes. **Q**uis te querit in fi
cere. **R**ndit ihesus et dixit eis. **V**nus
op⁹ feci et oes miramini. **P**ropte
rea moyses dedit vobis circumcisio
nem: non quod ex moyse est. sed ex patri
bus. **E**t in sabbato circumciditis ho
minem. **S**i circumcisionem accipit ho i
sabbato ut non soluat lex moysi
in indignamini quod totum hominem sal
uui feci in sabbato. **N**olite iudi
care secundum faciem. sed iustum iudicium iu
dicare. **D**icebant ergo quidam ex ihero
solimis. **N**one hic est quem querit
interficere. **E**cce palatium loquitur et non
ei dicunt. **N**unquid vere cognouerunt
principes quia hic est christus. **S**ed hunc
scimus non sit. christus autem cum venerit
nemo scit unde sit. **C**lamabat ergo
ihesus in templo docens et dicens. **E**t
me scitis et unde sum scitis et a me
ipso non veni. sed est verum quod misit me
quem vos nescitis. **E**go scio eum et si
dixero quod nescio eum: ero similis vobis
mendax. **S**ed scio eum quod ab ipso sum
et ipse me misit. **Q**uerebant ergo eum ap
prehendere et nemo misit in illum ma
nu. quod non dum venerat hora eius. **D**e
turba autem multi crediderunt in eum
Et dicebant. **C**ristus cum venerit: nun
quid plura signa faciet quam quae hic facit.
Audierunt pharisei turbam murmu
rantem de illo: hec a miserunt principes
et pharisei ministros ut apprehen
derent ipsum. **D**ixit ergo eis ihesus. **A**d
huc modicum tempus vobiscum sum et va
do ad eum quem me misit. **Q**ueretis me

et non inuenietis et ubi ego sum vos
non potestis venire. **D**ixerunt ergo iudei
ad semetipsos. **Q**uo hic iturus est
quod non inueniemus eum. **N**unquid in
dispositione gentium iturus est et doctus
erit gentes. **Q**uis est hic sermo quem
dixit. queretis me et non inuenietis
et ubi sum ego vos non potestis veni
re. **I**n nouissimo autem die magno
festiuitatis stabat ihesus et clama
bat dicens. **S**i quis sitit veniat ad
me et bibat. **Q**ui credit in me sicut
dicit scriptura: flumina de ventre
eius fluent aqua viue. **H**oc autem dixit
de spiritu quem accepturi erant credentes
in eum. **N**ondum enim erat spiritus datus
quod ihesus non dum erat glorificatus.
Ex illa ergo turba cum audissent hos
sermones eius dicebant. **H**ic est vere
propheta. **A**lij dicebant. **H**ic est christus
Quidam autem dicebant. **N**unquid a ga
lilea venit christus. **N**one scriptura
dicit. quod ex semine dauid et de beth
leem castello ubi erat dauid venit
christus. **D**issentio itaque facta est in tur
ba propter eum. **Q**uidam autem ex ipsis vole
bant apprehendere eum. sed nemo misit
super eum manum. **V**enerunt ergo ministri
ad pontifices et phariseos et dixe
runt eis illi. **Q**uare non adduxistis
eum. **R**ndierunt ministri. **N**unquid sic lo
cutus est homo sicut hic homo. **R**nde
runt ergo eis pharisei. **N**unquid et
vos seducti estis. **N**unquid ex prin
cipibus aliis credidit in eum aut ex
phariseis. **S**ed turba hec que non
nouit legem: maledicti sunt. **D**ixit ni
todem ad eos: ille qui venit ad
eum nocte qui vnus erat ex ipsis
Nunquid lex nostra iudicat ho
minem: nisi prius audierit ab ip
so et cognouerit quid faciat.

Rñderūt a dixerūt ei. Nūquid a tu galileus es. *Scrutare scripturas a vide. qz a galilea pphā non fur git. Et reuerfi sunt vnusquisqz in domū suam. Ca. viii.*

Thesus autē prexit in montē oliue ti a diluculo itez venit in templū a ois pplus venit ad eū a sedēs do cebat eos. Adducūt autē scribte et pharisei mulierē deprehensā i ad ulterio a statuerūt eā in medio a dixerunt ei. Magister hec mulier mō deprehēsa est in adulterio. In lege autē moyses mādauit nobis huiusmōi lapidare. Tu g qd dī cis. *Hoc autē dicebāt temptātes eū. ut possent accusare eū. Ihesus autē inclinās se deorsū digito scribe bat in terra. Cū g pseuerarent in terrogātes eū erexit se a dixit eis Qui sine peccato ē vestz p̄mus in illā lapidez mittat. Et itez se indi nans scribebat in terra. Audien tes autē hec vn⁹ post vnū eribant incipientes a seniorib⁹ a remāsit solus ihs et mulier i medio stās. Erigens autē se ihs dixit ei. Mu lier vbi sūt qui te accusabāt. Ne mo te oēdmnauit. Que dixit. Ne mo dñe. Dixit autē ihs. Nec ego te oēdnabo. Vade a iā ampli⁹ no li peccare. Itez g locutus ē eis ihe sus dīcēs. Ego sū lux mūdi. Qui se quiē me nō ambalat i tenebris. s̄ habebit lumē vite. Dixerūt ego ei pharisei. Tu de teipō testimoniū phibes. testimoniū tuū nō ē rez. Rñdit ihs a dixit eis. Et si ego te stimoniū phibeo de meipō. rez ē testimoniū meuz. qz scio vñ veni a quo vado. Vos autē nescitis vñ vñō a quo vado. Vos fm carnē*

iudicatis ego n̄ iudico quēqz. Et si iudico ego iudiciū meuz rez ē qz solus non sū. s̄ ego a qui misit me pat. Et in lege vñ scriptū est qz duoz hoīm testimoniū rez est. Ego sū qui testimoniū phibeo de meipō a testimoniū philet de me qui misit me pat. Dicebant g ei. Vbi est pat tuus. Rñdit ihs. Neqz me scitis neqz patrē meū. Si me sciretis forsītā a patrē meū m sciretis. Hec vba locutus est ihs in gazophilatio docens in tēplo. Et nemo apprehēdit eū. qz necdū venerat hora ei⁹. Dixit ergo iterū eis ihs. Ego vado a q̄retis me a in p̄dō vestro moriemī. Quo ego vado vos nō potestis venire. Dice bāt ergo iudei. Nūquid infitiet semetipm. qz dicit quo ego vado vos nō potestis vire. Et dicebat eis. Vos deorsū estis ego de super nis sū. Vos de mundo hoc estis ego non sū de hoc mundo. Dixi er go vob quia moriemini i peccatis vestris. Si em̄ nō credideritis q̄a ego sū moriemini in p̄dō vñō. Di cebant ego ei. Tu quis es. dicit eis ihs. Principiū qui a loquor vob. Multa habeo de vobis loqui a iudicare. s̄ qui me misit verax ē a ego q̄ audiui ab eo hec loqr in mūdo. Et nō ognouerūt quia pa trez ei⁹ dicebat deū. dixit ergo eis ihs. Cū exaltaueritis filiū hoīs tūc cognoscetis q̄a ego sū a a me ipō fatio n̄l. s̄ sicut docuit me pat hec loquor. Et qui me misit mecū est a nō reliqt me solū. quia ego que placita sūt ei fatio semp. Hec illo loquēte multi crediderūt i eū. Dicebat ergo ihs ad eos qui

crediderunt ei in deos. **S**i vos mase-
ritis i sermone meo: vere discipu-
li mei eritis et cognoscetis verita-
te et veritas liberabit vos. **R**ndeit
ei. Semen abrahe sum? et nemini
serui in? vnq. Quo tu dicis libe-
ri eritis. **R**ndit eis ihus. Amen
ame dico vob. qz ois qui facit pec-
catu: seru? e peccati. **S**eru? aut no
manet in domo i eternu. fili? ma-
net in eternu. **S**i g vos filius libe-
rauit: vere liberi eritis. **S**cio qz fi-
lij abrahe estis. s queritis me me-
ficere. qz sermo me? no capit i vo-
bis. **E**go qd vidi apud patre lo-
quor et vos que vidistis apd pa-
tre vestz facitis. **R**nderunt et dixe-
runt ei. **P**as noster abrahaz e. **D**ic
eis ihus. **S**i filij abehe estis: ope-
ra abrahe facite. **N**unc aut queri-
tis me inficere: hoiem qui verita-
tem vob locutus su qua audiui a
do. **H**oc abrahā no fecit. **V**os fa-
citis opa patris vtri. **D**ixerunt itaqz
ei. **N**os ex fornicatōe no sum? na-
ti. **V**nu patrez sem? deuz. **D**ixit g
eis ihus. **S**i de? pas vester eet: di-
ligeretis vtiqz me. **E**go em ex deo
pcessi et veni. **N**eqz em a me po ve-
ni. s ille me misit. **Q**uare loquelā
meā no cognoscitis. **Q**uia n pote-
stis audire sermones meū. **V**os
ex pre dyabolo estis et desidia pa-
tris vestri vultis facē. **I**lle homici-
da erat ab initio et i veritate n ste-
tit. qz no e veritas i eo. **C**ū loque-
mēdatiū ex ppris loquit. qā me-
dax ēa pas ei?. **E**go at qz veritatē
dico no creditis m. **Q**uis ex vob
āguet me de pdo. **S**i veritatē dico
qz vos no creditis m. **Q**ui ex deo
ē: verba dei audit. **P**ropterea vos

non auditis. quia ex deo non estis
Rnderunt ergo iudei et dixerunt ei.
None bndicimus nos. qā sama-
ritanus es tu et demoniū habes.
Rndit ihus. **E**go demoniū no ha-
teo. s honifico patre meū et vos
ihonorastis me. **E**go aut no que-
ro gloriā meā. **E**st qui querat et
iudicet. **A**men amē dico vobis si
qz sermonē meū seruauerit: mor-
tez no videbit in eternū. **D**ixerunt
ergo iudei. **N**ūc cognouim?: qz de-
moniū habes. **A**brahā mortu? ē
et pphete et tu dicis si quis sermo-
nem meū seruauerit no gustabit
mortez in eternū. **N**ūquid tu ma-
ior es patre nro abrahā q mortu-
us ē. **E**t pphete mortui sūt. **Q**uez te
ipm facis. **R**ndit ihesus. **S**i ego
glorifico meipm: glia mea nū est
Est pas me? q glorificat me que
vos dicitis: qz de? noster ē et non
cognouistis eū. **E**go aut noui euz
Et si dixero qz no scio eū: ero siml
vobis mēdax. **S**i scio eū et sermo-
nē ei? seruo. **A**brahā pas vester
exultauit ut videret diē meū et vi-
dit et gauisus ē. **D**ixerunt ergo iu-
dei ad euz. **Q**uaginta ānos no
dū habes et abrahāz vidisti. **D**i-
xit eis ihus. **A**men amē dico vo-
bis ante q abrahā fieret ego suz.
Tulerūt ergo lapides ut iacerent
in eū. **I**hesus autem abscondit se
et exiuit de templo.

Ca. ix.

Et preteries ihus vidit ho-
minē cecū a natiuitate et in-
rogauerūt euz discipuli ei?. **R**abi
quis peccauit: hic aut pntes eius
ut cec? nasceret. **R**ndit ihus. **N**eqz
hic peccauit neqz parētes ei?: sed
ut manifestentur opa dei in illo.

Me oportet operari opera eius qui me
fit me donec dies est. **V**enit nox
quoniam nemo potest operari. quod diu fuit in
mundo: lux fuit mundi. **H**oc cum dixisset
expulit in terram et fecit lutum ex
spuito et limavit lutum super oculos
eius et dixit ei. **V**ade laua in natato
ria syloe quod interpretatur missus.
Abijt ergo et lauit et venit videns.
Itaque vicini et qui viderant eum prius
quod mendiculus erat dicebant. **N**one
hic est qui sedebat et medicabat?
Alij dicebant quod non est. **A**lij autem
nequaquam. sed similis est ei? **I**lle vero
dicebat quia ego sum. **D**icebant ergo
ei. **Q**uomodo apertis sunt tibi oculi? **R**espondit
Ille homo qui dicitur ihesus lutum fecit et
unxit oculos meos et dixit mihi. **V**a
de ad natatoria syloe et laua. **E**t
abijt et lauit et video. **E**t dixerunt ei
Vbi est ille? **A**it nescio. **A**dducunt
eum ad phariseos qui cecus fuerat.
Erat autem sabbatum quoniam lutum fecit ihe
sus et apertis oculos eius. **I**terum ergo in
terrogabant eum pharisei quomodo vi
disti? **I**lle autem dixit eis. **L**utum in po
suit super oculos et laui et video. **D**i
cebant ergo phariseis quidam. **N**on
est hic homo a deo qui sabbatum non cu
stodit. **A**lij autem dicebant. **Q**uomodo po
test homo peccator hec signa facere? **E**t scisma
erat inter eos. **D**icunt ergo ceteri iterum
Tu quid dicis de eo qui apertis ocu
los tuos? **I**lle autem dixit quod propheta
est. **N**on crediderunt ergo iudei de illo quia
cecus fuisset et vidisset. donec vo
caverunt prius eius qui viderat et
interrogaverunt eos dicentes hic est fi
lius vestri quem vos dicitis quod ce
cus natus est? **Q**uomodo ergo nunc videt?
Responderunt eis prius eius et dixerunt
Scimus quod hic est filius noster et quia cecus

natus est. **Q**uomodo autem nunc videat nesci
mus aut quis eius aperuit oculos nos
nescimus. **I**psi introgare. **E**tate ha
bet ipse de se loquatur. **N**ec dixerunt
prius eius quod timebant iudeos. **I**am
enim conspiraverant iudei ut si quis eum
confiteretur esse christum extra synagogam
fieret. **P**ropterea prius eius dixe
runt quod etate habet ipsum introga
te. **V**ocaverunt ergo rursum hominem
qui fuerat cecus et dixerunt ei. **D**a
gloriam deo. **N**os scimus quod hic homo
peccator est. **D**ixit ergo ille. **S**i peccator est ne
scio. unum scio quod cecus cum essem non
video. **D**ixerunt ergo illi. **Q**uid fecit
tibi? **Q**uomodo apertis tibi oculos? **R**e
spondit eis. **D**ixi vobis iam et audi
stis. **Q**uid iterum vultis audire? **N**un
quid et vos vultis discipuli eius
fieri? **M**aledixerunt ergo ei et dixe
runt. **T**u discipulus illius sis. nos
autem moysi discipuli sumus. **N**os
scimus quod moysi locutus est deus. hunc
autem nescimus unde sit. **R**espondit ille homo
et dixit eis. **I**n hoc enim mirabile est
quod vos nescitis unde sit et apertis me
os oculos. **S**cimus autem quod peccato
res deus non audit. sed si quis dei cul
tor est et voluntatem eius facit hunc
exaudit. **A** seculo non est auditus
quod quis aperuit oculos ceci nati. **N**isi
esset hic a deo non poterat facere quicquam
Responderunt et dixerunt ei. **I**n peccatis na
tus es tuus et tu doces nos? **E**t eie
cerunt eum foras. **A**udiunt iherosolimitani
quia eiecerunt eum foras et cum invenisset
eum dixit ei. **T**u credis in filium dei?
Respondit ille et dixit. **Q**uis est dominus ut
credam in eum? **E**t dixit ei iherosolimitanus. **E**t vi
disti eum et quod loquitur tibi ipse est. **A**t
ille ait. **C**redo dominus. **E**t prociens adora
vit eum. **E**t dixit ei iherosolimitanus. **I**n

inditiū ego in hūc mūdū veni: ut
qui nō vidēt videant et qui vidēt
ceci fiant. Et audierunt quidā ex
phariseis q̄ cū ipō erāt dixerūt ei.
Nūq̄d et nos ceci sum? Dicit eis
ih̄s. **Si ceci eētis nō haberetis pec-**
catū. Nūc vero dicitis. q̄ videm?
peccatū vestrū manet. **¶ Ca. x.**
Amen amen dico vob̄ qui nō
intrat p̄ ostiū in ouile ouīū
s̄ ascendit aliunde: ille fur est et la-
tro. Qui aut̄ intret p̄ ostiū: pastor
ē ouīū. Huic ostiari⁹ apit et oues
vocē ei⁹ audiūt. Et p̄prias oues
vocat nominatū et educit eas. Et
cū p̄prias oues emisērit ante eas
vadit et oues illū sequunt̄. q̄a sci-
unt vocē ei⁹. Alienū aut̄ nō sequū-
tur. s̄ fugiūt ab eo. q̄ nō nouerūt
vocem alienorū. Hoc p̄biū dixit
eis ih̄s. Illi aut̄ nō cognouerūt
quid loqueret̄ eis. Dicit ḡ eis ite-
rū ih̄s. Amen amen dico vob̄ q̄a
ego sū ostiū ouīū. Om̄s quotquot
venerūt fures sūt et latrones. sed
nō audierunt eos oues. Ego sum
ostiū. Per me si q̄s introierit sal-
uabit̄ et ingrediet̄ et egrediet̄ et pa-
scua inueniet. Fur nō venit: n̄ ut
fure et mactet et perdat. Ego veni
ut vitā habeant et abūdanti⁹ ha-
beāt. Ego sū pastor bonus. Bon⁹
pastor animā suā dat p̄ ouib⁹ su-
is. Mercenari⁹ aut̄ et qui nō est
pastor cui⁹ nō sunt oues p̄prie: vi-
det lupū venientē et dimittit oues
et fugit et lupus rapit et dispergit
oues. Mercenari⁹ aut̄ fugit quia
mercenari⁹ ē et nō p̄tinet ad eum
de ouib⁹. Ego sū pastor bon⁹ et co-
gnosco meas et agnoscut me mee
Sic nouit me pater et ego agnosco

p̄tem et amāz meā pono p̄ ouib⁹
meis. Et alias oues habeo que n̄
sūt ex hoc ouili et illas oportet me
adducere et vocē meaz audient et
fiet vñū ouile et vn⁹ pastor. Pro-
pterea me p̄ diligit. q̄ ego pono
amāz meā et iterū sumā eā. Nemo
tollit eaz a me. s̄ ego ponā eam a
meipō. Potestātē habeo ponendi
eā et potestātē h̄eo iterū sumēdi eā.
Hoc mandatū accepi a p̄e meo.
Dissensio iterū facta est int̄ iudeos
p̄p̄ sermones hos. Dicebāt autē
multi ex ip̄is. Demoniū habet et i-
sanit. Quid eū auditis. Alij dice-
bant. Hec verba nō sūt demoniū
h̄ntis. Nūquid demoniū p̄t ceco
eū oculos ap̄iē. Facta sūt aut̄ en-
cenia i iherosolimis et hyems eāt
Et ambulabat ih̄s in templo in
porticu salomonis. Circūderunt
ḡ eū iudei et dicebant ei. Quousq̄
aiāz nrāz tollē. Si tu es xp̄us. dic
nob̄ palā. R̄spondit eis ih̄s. Loquor
vob̄ et n̄ creditis. Opa q̄ ego facio
in noīe p̄is mei: hec testimoniūz
phibent de me. Sed vos nō credi-
tis. quia nō estis ex ouib⁹ meis.
Oues mee vocem meaz audiūt et
ego agnosco eas et sequūt me. Et
ego vitāz eternā do eis et n̄ p̄būt
in eternū et n̄ rapiet eas quisq̄ de
manu mea. Pater me⁹ q̄s debet mi-
hi mai⁹ oib⁹ ē et nemo p̄t rape-
re de manu patris mei. Ego et pater
vñū sum⁹. Sustulerūt lapides
iudei ut lapidarent eum. Respon-
dit eis ih̄esus. Multa bona opera
ostendi vob̄is ex patre meo. Pro-
pter quod eorum opus me lapi-
datis. Responderunt ei iudei. De
bono opere non lapidamus te.

si de blasphemia et quod tu homo cum sis
facis tempus dei. Respondit eis ihesus.
Nonne scriptum est in lege vestra quia
ego dixi deus estis. Si illos dixit de
os ad quos primo dei factus est et non
potest solui scriptura que patet sancti
ficavit et misit in mundum vos dicitis
quod blasphemias quia dixi filius
dei sum. Si non facio opera patris mei
nolite credere mihi. Si autem facio et si
non vultis credere operibus credite
ut cognoscatis et credatis quia
in me est pater et ego in patre. Quere
bant ergo eum apprehendere et exiit
de manibus eorum. Et abiit iterum trans
iordanem in eum locum ubi erat io
hannes baptista prius et mansit
illuc. Et multi venerunt ad eum et di
cebant quod iohannes quidem signum
fecit nullum. Omnia autem quecumque dixit
iohannes de hoc vera erant et mul
ti crediderunt in eum. *Capitulum xi.*

Erat autem quidam languens la
zarum a bethania de castello
marie et marthe sororum eius. Ma
ria autem erat que unxit dominum unguento
et extersit pedes eius capillis suis.
cuius frater lazarus infirmabatur.
Miserunt ergo sorores eius ad eum dices
tes. Domine ecce quem amas infirmat.
Audiens autem ihesus dixit eis. In
firmitas hec non est ad mortem sed
pro gloria dei ut glorificet filius dei pro
ea. Diligebat autem ihesus martham
et sororem eius mariam et lazaram. Ut
ergo audiuit quod infirmabatur tunc que
dam mansit in eodem loco duobus die
bus. Deinde post hec dicit discipu
lis suis. Eamus in iudeam iterum. Dicit
ei discipuli. Rabbi nunc querebant
te iudei lapidare et iterum vadis il
luc. Respondit ihesus. Nonne duo dei

sunt hoc dicis. Si quis ambulaverit
in die non offendit quod lux huius
mundi videt. Si autem ambulaverit
in nocte offendit quod lux non est in
eo. Hec ait et post hec dicit eis. La
zarum amicus noster dormit sed
vado ut a somno exsuscitem eum. Di
xerunt ergo discipuli eius. Domine si dor
mit salus erit. Dixit autem ihesus
de morte eius. Illi autem putaverunt
quod de dormitione somni diceret. Tunc
ergo ihesus dixit eis manifeste. La
zarum mortuus est et gaudeo propter
vos ut credatis quoniam non eram ibi.
Sed etiam ad eum dixit ergo tho
mas qui dicit didimus ad discipu
los. Eamus et nos et moriamur cum
eo. Venit itaque ihesus et invenit eum
quatuor dies iam in monumento
habentem. Erat autem bethania iuxta
iherosolimam quasi stadiis quindecim.
Multi autem ex iudeis venerunt
ad martham et mariam ut consolaren
tur eas de fratre suo. Martha ergo
ut audiuit quia ihesus venit
occurrit illi. Maria autem domi sede
bat. Dixit ergo martha ad ihesum.
Domine si fuisses hic frater meus non fuisset
mortuus. Sed et nunc scio quia que
cumque poposceris a deo dabit tibi
deus. Dicit illi ihesus. Resurget frater
tuus. Dicit ei martha. Scio quia re
surret in resurrectione in novissi
mo die. Dicit ei ihesus. Ego sum resur
rectio et vita. Qui credit in me etiam
si mortuus fuerit vivet et omnis
qui vivit et credit in me non morietur
in eternum. Credis hoc. Ait illi. Vtique
domine. Ego credidi quia tu es christus
filius dei qui in hunc mundum veni
sti. Et cum hec dixisset abiit et voca
vit mariam sororem suam silentio dicens

Magister adest et vocat te. **I**lla uero
audiuit surgit cito et venit ad eum.
Nondum enim uenerat ihesus in castel-
lum. sed erat adhuc in illo loco ubi
occurrerat ei martha. **J**udei ergo qui
erant cum ea in domo et consolabantur
eam cum uidissent mariam quod cito sur-
rerit et exiit: secuti sunt eam dicentes
Quia uadit ad monumentum ut
ploret ibi. **M**aria ergo cum uenisset
ubi erat ihesus: uidens eum cecidit
ad pedes eius et dixit ei. **D**omine: si fuisset
hic non fuisset mortuus frater
meus. **I**hesus ergo ut uidit eam ploran-
tem et in deos qui uenerat cum ea plo-
rantes infremuit spiritu et turbauit
seipsum et dixit. **U**bi posuistis eum?
Dixit ei. **D**omine: ueni et uide. **E**t lacri-
matus est ihesus. **D**ixerunt ergo iudei. **E**cce
quo amabat eum. quidam autem ex ipsis
dixerunt. **N**on poterat hic qui apertis o-
culis cecinati facere ut hic non more-
retur. **I**hesus ergo rursum fremens in se-
metipso uenit ad monumentum. **E**rat
autem spelunca et lapis suppositus erat
ei. **A**it ihesus. **T**ollite lapidem. **D**ixit
ei martha soror eius qui mortuus
fuerat. **D**omine iam fecit: quattuor-
darius enim **D**ixit ei ihesus. **N**one dixi
tibi. quoniam si credideris uidebis gloriam
dei. **T**ulerunt ergo lapidem. **I**hesus
autem eleuatis sursum oculis dixit. **P**a-
ter gratias ago tibi quoniam audisti me.
Ego autem sciebam quod semper me audis
sed propter populum qui circumstat dixerunt
credant quod tu me misisti. **H**ec cum di-
xisset: uoce magis clamauit. **L**azare
ueni foras. **E**t statim respondit qui fuerat
mortuus ligatus manibus et pedibus istis
et fatus illi: sudario erat liga-
ta. **D**ixit eis ihesus. **S**oluite eum et si-
nite abire. **M**ulti ergo ex iudeis qui

uenerant ad mariam et martham et
uiderant que fecit crediderunt in eum.
Quidam autem ex ipsis abierunt ad
phariseos et dixerunt eis que fecit
ihesus. **C**ollegerunt ergo pontifices et
pharisei conciliū et dicebant. **Q**uid
facimur? **Q**uia hic homo multa signa
facit. **S**i dimittimus eum sic: omnes cre-
dent in eum. **E**t uenit remani et tol-
lent nostrum locum et gentem. **U**nus
autem ex ipsis caphphas nomine cum
esset pontifex anni illius dixit eis.
Vos nescitis quicquam nec cogitatis
quod expedit uobis ut unus moriatur
homo pro populo et non tota gens pereat.
Hoc autem a semetipso non dixit. sed cum
esset pontifex anni illius prophetauit. quod
ihesus mortuus erat pro gente. **E**t non
tamen pro gente. sed ut filios dei qui erant
dispersi congregaret in unum. **A**b illo
ergo die cogitauerunt ut interficerent
eum. **I**hesus ergo iam non in palatia abu-
labat apud iudeos. sed abiit in re-
gionem iuxta desertum in ciuitatem que
dicitur effrem et ibi morabatur cum di-
scipulis suis. **P**roximum autem erat pa-
scha iudeorum et ascenderunt multi ihe-
rosolymam de regione anni pascha
ut sanctificarent seipsum. **Q**uererant
ergo iherusalem et colloquebantur adinuicem
in templo stantes. **Q**uid putatis quod
non uenit ad diem festum istum? **D**ederant
autem pontifices et pharisei man-
datum: ut si quis cognouerit ubi
sistendiceret ut apprehendant eum.

Ihesus ergo ait. **C**apitulum.
Sex dies pasche uenit be-
thaniam ubi lazarus fuerat mor-
tuus quem suscitauit ihesus. **F**e-
cerunt autem ei et nomen ibi et mar-
tha ministrabat. lazarus uero
unus erat ex discipulis eius.

Maria ergo accepit librā vnguē
ti nardi pistici pretiosi et unxit pe
des ihesu et exsternit pedes eius capil
lis suis et domus impleta est ex odo
re vnguenti. **D**ixit g̃ vnus ex disci
pulis eius iudas scariothis qui eā
eū traditurus. **Q**uare hoc vngue
tū nō venit trecentis denariis et
datū est egenis. **D**ixit autē hoc nō
q̃ de egenis p̃tinebat ad eū sed
q̃ fur erat et oculos habens ea
que mittebant portabat. **D**ixit g̃
ih̃s. **S**ine illā ut in die sepulch
re mee seruet illud. **P**auperes enī
semp̃ habetis vobiscū: me autē nō
semp̃ habebitis. **C**ognouit ergo
turba multa ex iudeis q̃ illic est
et venerūt non p̃pter ih̃m tm̃. s̃ ut
lazari viderēt quē suscitauit a mor
tuis. **C**ogitauerūt autē p̃ncipes sac
dotū ut et lazari inefficerent quia
multi p̃pter illū abibant ex iudeis
et credebant in ih̃m. **I**n crastinū
autē turba multa que venerat ad
diē festū cū audissent q̃ venit ihe
sus iherosolimā acceperūt ramos
palmarū et p̃cesserūt obuiā ei et da
mabant **Osanna** b̃ndictiō qui ve
nit in nōie dñi rex israel. **E**t intue
nit ih̃s asellū et sedit sup̃ eū sic
scriptū est. **N**oli timere filia syon
Ecce rex tuus venit sedens sup̃ pullū
asine. **H**ec nō cognouerūt discipu
li eius primū. s̃ q̃n glorificatus est
ih̃s tūc recordati sūt q̃ hec erāt
scripta de eo et hec fecerūt ei. **T**esti
moniū g̃ phibebat turba q̃ erat
cū eo q̃n lazari vocauit de monu
mento et suscitauit eū a mortuis.
Propterea et obuiā venit ei turba
q̃ audierūt eū fuisse hoc signū
Pharisei g̃ dixerūt ad semetipsos

Videtis q̃ nō p̃ficim⁹. **E**cce mun
dus totus post eū abiit. **E**rāt autē
quidā gentiles ex hijs qui ascen
derāt ut adorārēt in die festo. **H**ij
g̃ accesserūt ad philippū q̃ erat a
bethsaida galilee et rogabāt eū
dicentes. **D**ñe volum⁹ ih̃m videre.
Venit philippus et dicit andree.
Andreas rursum et philippus dixe
runt ih̃u. **I**hus autē rēdit eis di
cens. **V**eit hora ut clarificet filius
hoīs. **A**men amen dico vobis nisi
granū frumētī cadēs in terrā mor
tuū fuerit: ipm̃ solū manet. **S**i autē
mortuū fuerit multū fructū affert.
Qui amat amīcū suū p̃det eam. **E**t
q̃ odit amīcū suū in hoc mundo i
vitāz eternā custodit eā. **S**i quis
m̃ ministrat me sequat⁹. **E**t vbi sū
ego illic et minister me⁹ erit. **S**i q̃s
m̃ ministrauerit. honorificabit eū
pater me⁹. **N**ūc aīa mea turbata ē.
Et q̃ d dīcāz. **P**ater saluifica me ex
hac hora. **S**i p̃pterea veni in horā
hāc. **P**ater clarifica nomē tuū. **V**e
nit ergo vox de celo. **E**t clarificauit
et itez clarificabo. **T**urba ergo q̃
stabat et audierat dicebat tūm
truū factū eē. **A**lij autē dicebant
Angelus ei locutus ē. **R**ēdit ih̃s
et dixit. **N**ō p̃pter me hec vox venit.
s̃ p̃pter vōs. **N**ūc iudiciū est mundi.
Nūc p̃nceps hui⁹ mūdi citiet⁹ fo
ras. **E**t ego si exaltat⁹ fuero a tra
omīa trahā ad meipm̃. **H**oc autē
dicebat significans q̃ morte esset
moriturus. **R**ēdit ei turba. **N**os
audiuim⁹ ex lege q̃ xp̃s manet
in eternū. **E**t quō tu dicis oportet
exaltari filiū hominis. **E**t q̃s est
iste filius hoīs. **D**ixit g̃ eis ih̃s.
Adhuc modicū lumē in vobis ē.

Ambulate dū lucē habetis: ut nō
tenebre vos cōprehendāt. Et qui
ambulat in tenebris: nescit quo
vadit. Dū lucē habetis credite in
lucem: ut filij lucis sitis. Hec locu-
tus ē ih̄sus et abiit ⁊ abscondit se
ab eis. Cū autē tanta signa feciss̄
corā eis nō credebant in eū ut ser-
mo ysaię impleret quē dixit Dñe
q̄s credidit auditui nostro ⁊ bra-
chiū dñi cui reuelatū ē. Propte-
rea n̄ poterāt credere: q̄ iterū dixit
ysaias. Excerauit oculos eorū ⁊ in-
durauit cor eorū: ut nō videāt ocu-
lis ⁊ intelligāt corde ⁊ auertant ⁊
sanē eos. Hec dixit ysaias qñ vi-
dit gloriā ei⁹ ⁊ locut⁹ ē de eo. Ve-
rūtamen et ex p̄ncipib⁹ multi cre-
diderūt in eū: s̄ p̄ phariseos nō
cōfitebant: ut de synagoga nō ei
cerent. Dilexerūt em̄ gloriā hōim̄
magis q̄ gloriā dei. Ihs autē cla-
mauit ⁊ dixit. Qui credit in me n̄
credit in me: s̄ in eū qui misit me.
Et qui videt me: videt eū q̄ misit
me. Ego lux in mūdū veni ut oīs
q̄ credit in me in tenebris nō ma-
neat. Et si q̄s audierit verba mea
⁊ nō custodierit: ego non iudico
eū. Nō em̄ veni ut iudicē mūdū
sed ut saluificē mūdū. Qui sper-
nit me ⁊ n̄ accipit verba mea: ha-
bet qui iudicet eū. Sermo quē lo-
cutus sū ille iudicabit eū in nouis-
simo die. Quia ego ex meip̄o non
sui locut⁹: s̄ q̄ misit me pater ip̄e in
mandatū dedit: qd̄ dicā ⁊ quid
loqr̄. Et scio: q̄ mandatū ei⁹ vita
eterna ē. Que ḡ ego loquor sicut
dixit in pater sic loquor. **Ca. xij.**

Ante diē festū pasche sciens
ih̄s q̄ venit ei⁹ hora ut trāse-

at ex hoc mūdō ad patrem cū dilexisset
suos qui erāt in mūdō in finez
dilexit eos. Et cena facta cū dyab-
olus iā misisset in cor ut traderet
eū iudas symonis scariothis: sci-
ens q̄ oīa dedit ei pater in manus
⁊ q̄ a dō exiuit ⁊ ad deū vadit: sur-
git a cena ⁊ ponit vestimenta sua
⁊ cū accepisset lintheū p̄cingit se.
Deinde misit aqua in peluim ⁊ ce-
pit lauare pedes discipulorū ⁊ ex-
gere lintheo quo erat p̄cingendus.
Venit ḡ ad symonē petrum. Et di-
xit ei petrus. Dñe tu m̄ lauas pedes.
R̄ndit ih̄s ⁊ dixit ei. Qd̄ ego fac-
tu nescis mō. scies autē postea. Di-
xit ei petrus. Nō lauabis m̄ pedes in
eternū. R̄ndit ei ih̄s. Si nō laue-
ro te: nō habebis partē meā. Dicit
ei symō petrus. Dñe: nō tm̄ pedes
meos sed ⁊ man⁹ ⁊ caput. Dicit
ei ih̄s. Qui lotus est nō indiget
nisi ut pedes lauet: s̄ ē mund⁹ to-
tus. Et vos mūdi estis: s̄ nō oēs.
Sciebat em̄ qñ nā eēt qui traderet
eū. Propterea dixit: nō estis mū-
di oēs. Postq̄ ergo lauit pedes
eorū ⁊ accepit vestimēta sua: cū re-
cubuiisset iterū dixit eis. Scitis qd̄
fecerim vobis. Vos vocatis me ma-
gister ⁊ dñe ⁊ bñ dicitis. Sū etenim
Si ego laui pedes vestros dñs
⁊ magister ⁊ vos debetis alter al-
terius lauare pedes. Exemp̄ū em̄
dedi vobis ut quemadmodum
ego feci vobis ita et vos faciatis.
Amen amen dico vobis: non est
seruus maior domino suo. neq̄
apostolus maior eo qui misit il-
lum. Si hec scitis: beati eritis si fe-
ceritis ea. Non de omnibus vo-
bis dico. Ego scio quos elegerim

Sicut adimpleat scripturā q̄ man-
ducet meū panē leuabit contra
me calcaneū suū. **A**modo dico vo-
bis priusq̄ fiat ut cū factus fuerit
credatis q̄ ego sū. **A**men amē dī-
co vob. qui accipit si quez misero
me accipit. **Q**ui at me accipit. ac-
cipit eū qui me misit. **C**ū hec dixit
set ih̄us turbatus est spū et p̄te-
status est et dixit. **A**men amen dī-
co vob. q̄ vn⁹ ex vobis tradet me.
Aspiciebant ergo ad inuicē disci-
puli. hesitantes de q̄ diceret. **E**rat
ergo recubens vn⁹ ex discipulis
ei⁹ i sinu ih̄esu quē diligebat ih̄s.
Innuit ergo huic symō petrus et
dixit ei. **Q**uis ē de quo dic? **I**taq̄
cū recubissz ille supra pectus ih̄u
dic ei. **D**ñe quis est? **R**ndit ih̄esus
Ille est cui ego intindū panē por-
rexero. **E**t cū intinxisset panē dedit
inde symōnis scariothis. **E**t post
bucellam introiuit in eum satha-
nas. **E**t dicit ei ih̄esus. **Q**uod facis
fac citi? **N**oc autē nemo sciuit dī-
scubentū ad quid dixerit ei. **Q**ui
dā enī putabāt q̄ oculos habe-
bat iudas q̄ dixissz ei ih̄us. eme
ea que op⁹ sunt nobis ad diez fe-
stū ā egem⁹ ut aliqd daret. **C**uz
ergo accepisset ille bucellā. exiuit
otinuō. **E**rat autē nox. **C**um ergo
exisset dixit ih̄s. **N**ūc clarificatus
est filius hominis et deus clarifica-
tus ē in eo. **S**i deus clarificatus est
in eo et deus clarificabit eum in se-
metipō et otinuō clarificabit eum.
Filioli adhuc modicū vobiscum
sū. **Q**ueretis me et sic dixi iudeis q̄
ego vado vos nō potestis venire.
Et vobis dico modo. **M**andatum
nouū dō vob. ut diligatis inuicēz

sic dilexi vos ut et vos diligatis i-
uicēz. **I**n hoc agnoscent oēs q̄ dī-
scipuli mei estis. si dilectionē ha-
bueritis ad inuicē. **D**ic ei symō pe-
trus. **D**ñe quo vadis? **R**ndit ih̄e-
sus. **Q**uo ego vado nō potes me
modo sequi. sequeris autē postea.
Dic ei petrus. **Q**uare nō possum te
sequi mō? **A**nimā meā p te ponā.
Rndit ei ih̄us. **A**māz tuam p me
pones? **A**men amē dico tibi. non
cātabit gall⁹ donec ter me neges.
Et ait discipulis. **C**a. xiii.
Fuis. **N**ō turbetur cor vestz.
Creditis i deū et in me credite. **I**n
domo p̄is mei mansiones multe
sunt. **S**i q̄ min⁹ dixissem vobis q̄
vado p̄e vobis locū. **E**t si abiero
et preparauero vob locū. itez v̄io
et accipia; vos ad meipm ut vbi
sū ego et vos sitis. **E**t quo ego va-
do scitis et viam scitis. **D**ic ei tho-
mas. **D**ñe nescim⁹ quo vadis. **E**t
quō possumus viam scire? **D**ic ei
ih̄us. **E**go sū via et veritas et vita.
Nemo venit ad p̄em nisi per me.
Si agnouissetis me et p̄em meuz
vtiq̄ cognouissetis. **E**t amodo co-
gnoscetis eū et vidistis eū. **D**ic ei
philippus. **D**ñe oñde nobis p̄ez
et sufficit nobis. **D**ic ei ih̄esus. **T**a-
to tēpe vobiscū sum et nō agnoui-
stis me. **P**hilippe qui videt me
videt et p̄em. **Q**uomodo tu dicis
oñde nobis p̄em? **N**ō credis q̄a
ego in p̄e et p̄e in me ē. **V**erba
que ego loquor vobis a meipō nō
loquor. **P**at autē in me manens
ip̄e facit opa. **N**ō creditis q̄ ego i
p̄e et p̄e in me est. **A**lioqn̄ pp̄e
opa ip̄a credite. **A**men amē dico
vobis qui credit i me opa q̄ ego

fatia et ipse fatiet et maiora horum fa-
tiet. Quia ego ad patrem vado et
quodcumque petieritis patrem in nomine meo
hoc faciat ut glorificet patrem in filio
si quod petieritis me in nomine meo hoc
faciat. Si diligitis me: mandata mea
servate. Et ego rogabo patrem alium
patrem dabit vobis ut maneat vo-
bis cum in eternum spiritu veritatis: quem
mundus non potest accipere. quia non videt
eum nec scit eum. Vos autem cognosce-
tis eum. quia apud vos manebit et in
vobis erit. Non relinqua vos orpha-
nos: veniam ad vos. Adhuc modum
cum et mundus me iam non videt. Vos
autem videtis me. quia ego vivo et vos
vivetis. In illo die vos cognosce-
tis: quia ego sum in patre meo et vos in
me et ego in vobis. Qui habet mandata
mea et servat ea: ille est qui diligit
me. Qui autem diligit me: diliget
a patre meo. Et ego diligam eum et
manifestabo ei meipsum. Dicit ei iu-
das: non ille scriptus est. Dicit quod fa-
ctum est quia manifestaturus es nobis
teipsum et non mundo. Respondit illis et
dixit eis. Si quis diligit me solum
meum servabit et pater meus diliget
eum et ad eum veniemus et mansionem
apud eum faciemus. Qui non diligit
me: sermones meos non servat. Et
sermonem quem audivistis non est meus
sed eius qui misit me patrem. Hec locu-
tus sum vobis apud vos manens. Pa-
raditus autem spiritus sanctus quem mit-
tet pater in nomine meo ille vos doce-
bit omnia et suggeret vobis omnia quecumque
ego dixero vobis. Pacem relinquo
vobis. Pacem meam do vobis. Non quomodo
mundus dat: ego do vobis. Non tur-
bet cor vestrum: neque formidet. Audi-
stis quia ego dixi vobis vado et venio

ad vos. Si diligereitis me: gaude-
retis utique: quia vado ad patrem. quia pa-
ter maior me est. Et nunc dixi vobis
prius quam fiat: ut cum factum fuerit cre-
datis. Iam non multa loquar vobis cum
venit enim princeps mundi huius et in
me non habet quicquam. Sed ut agnos-
cat mundus quia diligo patrem: sicut
mandatum dedit mihi pater sic facio. Sur-
gite eam hinc.

Et **C**apitulum **XV**
Ego sum vitis vera et pater meus
agricola est. Omnes palmites in
me non ferentem fructum tollet eum et
omnes qui ferunt fructum purgabit eum
ut fructum plenus afferat. Iam vos mun-
di estis propter sermonem quem locutus
sum vobis. Manete in me et ego in
vobis. Sicut palmes non possunt ferre
fructum a semetipso nisi manserint in vi-
te: sic nec vos si in me manseritis.
Ego sum vitis: vos palmites. Qui
manet in me et ego in eo habet fructum
multum. quia sine me nihil potestis face-
re. Si quis in me non manserit mittet
foras sicut palmes et arefcet et colli-
get eum et in ignem mittet et ardet. Si
manseritis in me et verba mea in vo-
bis manserint: quodcumque volueritis
petetis et fiet vobis. In hoc clarifica-
tor est pater meus ut fructum plurimum af-
feratis et efficiamini mei discipuli.
Sic dilexit me pater et ego dilexi vos.
Manete in dilectione mea. Si precepta
mea servaveritis: manebitis in dile-
ctione mea sicut et ego pater meus prece-
pta servavi et maneo in eius dilectione.
Hec locutus sum vobis ut gaudium meum
in vobis sit et gaudium vestrum impleatur.
Hoc est preceptum meum: ut diligatis
invicem: sicut dilexi vos. Maiorem
hac dilectionem nemo habet: ut ani-
mam suam ponat quis pro amicis suis

Vos amici mei estis si feceritis q̄
ego precipio vob̄. Jam non dico
vos seruos. q̄a seru⁹ nescit quid
faciat dñs ei⁹. Vos autē dixi ami
cos. q̄ oīa quēcūq̄ audiri a pa
tre meo nota feci vob̄is. Nō vos
me elegistis s̄ ego elegi vos a po
fui vos ut eatis a fructū afferatis
a fruct⁹ vester maneat ut qd̄cūq̄
petieritis patrem in noīe meo det
vob̄is. Hec mādō vob̄is ut diliga
tis inuicē. Si mūd⁹ vos odit. Sci
tote q̄ me p̄orē vob̄ odio habuit
Si de mūdō fuissetis mundus q̄
suū erat diligeret. Quia vero de
mūdō nō estis. sed ego elegi vos
de mūdō. p̄pterea odit vos mūd⁹
Memē tote s̄mōis mei quē ego
dixi vob̄is. Nō est seru⁹ maior do
mino suo. Si me p̄secuti sūt a vos
p̄sequent. Si s̄monez meū serua
uerūt a vestr̄ seruabūt. Sed hec
om̄a fatiet vob̄is p̄p̄t nomē meū
q̄ nesciūt eū qui misit me. Si nō
remissem a locutus fuisset eis pec
catū nō haberent. Nunc autē excu
sationē nō habent de peccato suo
Qui me odit a patrē meum odit
Si opa nō fecisset i eis que nemo
alius fec̄. p̄cām nō haberēt. Nūc
autē a viderūt a oderūt a me a pa
trez meū Sed ut adimpleat s̄mō
qui in lege eoz scriptus est. quia
odio habuerūt me gratis. Cum
autē venerit paditus quē ego mit
ta; vob̄is a p̄e sp̄m veritatis q̄ a
patre p̄cedit ille testimoniū per
hibebit de me Et vos testimoniū p
hibebitis. q̄ ab initio meū estis.

Hec locutus sū vob̄. *Ca. xvi.*
ut nō scādalizemini. Absq̄
synagogis facient vos. S; veniē

hora ut oīs qui inficit vos arbi
trēt obsequiū se prestaē dō. Et hec
facient vob̄. q̄ nō nouerūt patrē
neq̄ me. Sed hec locutus sū vob̄
ut cū venerit hora eoz reminisca
mini q̄ ego dixi vob̄is. Hec autē
vob̄ ab initio nō dixi. q̄ vobiscū
eram Et nunc vado ad eū qui mi
sit me a nemo ex vob̄is interrogat
me quo vadis. S; q̄ hec locutus
sū vob̄. tristitia implebit cor vestrū
Sed ego veritatē dico vob̄is. expe
dit vob̄ ut a ego vadā. Si em̄ nō
abiero padit⁹ nō veniet ad vos
Si autē abiero mittā eū ad vos
Et cū venerit ille arguet mūdū de
peccato a de iustitia a de iudicō De
peccato quidē. q̄ nō crediderūt in
me. De iustitia vero. q̄ ad patrē
vado a iam non videbitis me. De
iudicō autē. q̄ p̄ncps hui⁹ mun
di iaz iudicatus est. Adhuc mul
ta habeo vob̄ dicere. s; nō potestis
portare mō. Cū autē venerit ille sp̄
ritus veritatis. docebit vos omnē
veritatē Nō em̄ loquet a semetip̄o
s; quēcūq̄ audiet loquet et q̄ v̄
tūa sunt ānuntiabit vob̄. Ille me
clarificabit. q̄ de meo accipiet et
ānuntiabit vob̄is. Om̄a quēcūq̄
habet pat̄ mea sūt. Propterea di
xi q̄ de meo accipiet a ānuntiabit
vob̄is. Modicū a iā nō videbitis
me a itez modicū a videbitis me
quia vado ad patrē. Direēt ḡ ex
discipul⁹ eius ad inuicē. Quid est
hoc q̄ dicit nob̄is modicū et nō
videbitis me a itez modicū a vi
debitis me a q̄ vado ad patre;.
Dicebant ḡ. Quid est hoc q̄ dic̄
modicū. Nescimus quid loquit̄
Cognouit autē ih̄sus q̄ volebant

eū interrogare et dixit eis. De hoc queritis inquit vos quod dixi modicum et non videbitis me et iterum modicum et videbitis me. Amen amen dico vobis: quod plorabitis et flebitis vos: mundus autem gaudet. Vos autem contristabimini. Si tristitia vestra vertetur in gaudium. Mulier cum parit tristitia habet: quod venit hora eius. Cum autem peperit puerum iam non meminit pressurę propter gaudium. quod natus est homo in mundum. Et vos igitur nunc quidem tristitia habetis. Iterum autem videte vos et gaudet cor vestrum et gaudium vestrum nemo tollet a vobis. Et in illo die me non rogabitis quicquam. Amen amen dico vobis si quid petieritis patrem in nomine meo dabit vobis. Usque modo non petistis quicquam in nomine meo. Petite et accipietis ut gaudium vestrum sit plenum. Hec in publicis locutus sum vobis. Venit hora cum iam non in publicis loquar vobis. Sed palatium de patre annuntiabo vobis. Illo die in nomine meo petetis. Et non dico vobis. quod ego rogabo patrem de vobis. Ipse enim pater amat vos quod vos me amastis et credidistis quod a deo exiui. Exiui a patre et veni in mundum iterum relinquo mundum et vado ad patrem. Dicunt ei discipuli eius. Ecce nunc palatium loqueris et puerbium nullum dicis. Nunc scimus quod scis omnia et non opus est tibi ut quis te interroget. In hoc credimus: quod a deo existis. Respondit eis ihesus. Modo creditis. Ecce venit hora et iam venit ut dissipamini unusquisque in propria et me solum relinquitis. Et non sum solus. quod pater mecum est. Hec locutus sum vobis ut in me pacem habeatis. In mundo pressuram habebitis. sed cum

fidite ego vici mundum. **Ca. xvij.**
Hec locutus est ihesus et subleuatis oculis in celum dixit. Pater venit hora clarifica filium tuum ut filius tuus clarificet te. Sic dedisti ei potestatem omnis carnis ut omne quod dedisti ei det eis vitam eternam. Hec est autem vita eterna: ut agnoscat te solum verum deum et quem misisti ihesum christum. Ego te clarificavi super terram: opus consummaui quod dedisti mihi ut faciam. Et nunc clarifica me tu pater apud te ipsum: claritate quam habui prius quam mundus esset apud te. Manifestavi nomen tuum hominibus quos dedisti mihi de mundo. Tui erant et mihi eos dedisti et sermonem tuum seruauerunt. Nunc agnouerunt: quia omnia que dedisti mihi abs te sunt. Quia verba que dedisti mihi dedi eis et ipsi acceperunt et agnouerunt vere quia a te exiui et crederent quod tu me misisti. Ego pro eis rogo. Non pro mundo rogo. Sed pro hiis quos dedisti mihi. quod tui sunt. Et mea omnia tua sunt et tua mea sunt et clarificatus sum in eis. Et iam non sum in mundo et hiis in mundo sunt et ego ab te venio. Pater sancte serua eos in nomine tuo quos dedisti mihi ut sint vnum sicut et nos. Cum enim cum eis: ego seruabam eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi ego custodiui et nemo ex eis perierit nisi filius perditionis ut scriptura impleatur. Nunc autem ad te venio et hec loquor in mundo ut habeant gaudium meum impletum in semetipsis. Ego dedi eis sermonem tuum et mundus eos odio habuit. quia non sunt de mundo sicut et ego non sum de mundo. Non rogo ut tollas eos de mundo. Sed ut serues eos a malo.

De mūdo nō sunt sicut et ego non
sū de mūdo. **S**anctifica eos in veri
tate. **S**ermo tuus veritas est. **S**icut
tu me misisti in mūdū et ego mi
si eos in mūdū. **E**t p̄ eis ego s̄cti
fico meip̄m ut sint et ip̄i s̄ctificati
in veritate. **N**ō p̄ eis aut̄ rogo tm̄
s̄ et p̄ eis qui credituri sūt p̄ verbū
eorū in me ut oēs vnū sint sicut tu
pat̄ in me et ego in te ut et ip̄i in no
bis vnū sint ut credat mūdus
q̄ tu me misisti. **E**t ego claritatem
quam tu dedisti m̄ dedi eis ut sint
vnū sicut et nos vnū sum⁹. **E**go in
eis et tu in me ut sint cōsummati in
vnū et agnoscat mūd⁹ q̄ tu me
misisti et dilexisti eos sicut et me di
lexisti. **P**ater quos dedisti m̄ volo
ut vbi sū ego et illi sint mecum ut vi
deant claritatem meā quā dedisti m̄
q̄ dilexisti me an̄ ostendit m̄
di. **P**at̄ iuste mūdus te nō agno
uit. **E**go aut̄ te agnouit et hī agno
uerūt q̄ tu me misisti. **E**t notū fe
ci eis nomē tuū et notū faciā ut di
lectio qua dilexisti me in ip̄is sit
et ego in ip̄is. **¶ Car. xviij.**

Ec cū dixisset ih̄s. egressus
est cū discipulis suis trans
torrentē cedron vbi erat ortus in
quē introiuit ip̄e et discipuli eius
Sciebat autē et iudas qui trade
bat eū locū. quia frequē ih̄s
venerat illuc cum discipulis suis
Judas ḡ cū accepisset cohortē et
p̄tificib⁹ et phariseis ministros
venit illuc cū laternis et facibus et
armis. **I**h̄s itaq̄ sciens om̄ia q̄
vētura erāt sup̄ eū. p̄cessit et dixit
eis. **Q**uem queritis. **R**esponderunt ei
Ih̄m nazarenū. **D**ic̄ eis ih̄s. **E**go
sū. **S**tabat aut̄ et iudas qui trade

bat eū cū ip̄is. **V**t ḡ dixit eis ego
sū abierūt retrorsū et ceciderūt in
terram. **I**ter⁹ ḡ interrogavit eos
Quē queritis. **I**lli autē dixerunt
Ih̄sū nazarenū. **R**espondit ih̄s. **D**ixi
vobis q̄ ego sū. **S**i ḡ me queritis
sinite hos abire. **V**t impleret ser
mo quē dixit quia quos dedisti
m̄ nō p̄didi ex eis quēq̄. **S**ymō
ḡ petrus habens gladiū eduxit
eū et percussit pontificis serū et ab
scidit eius auriculam dextrā. **E**c
aut̄ nomē seruo malch⁹. **D**ixit ḡ
ih̄s petro. **M**itte gladiū tuū in
vaginā. **C**alicē quē dedit m̄ pat̄
fi bibā illū. **C**ohors ḡ et tribun⁹
et ministri iudeorū apprehenderunt
ih̄m et ligauerūt eū et adduxerūt
eū ad annā p̄mū. **E**rat enī socer
cayphē q̄ erat pontifex anni illius
Erat aut̄ cayphas qui cōsiliū dede
rat iudeis q̄ expedit vnū hominē
mori p̄ pp̄lo. **S**equebat̄ aut̄ ih̄s
symon petrus et alius discipulus
Discipul⁹ aut̄ ille erat notus p̄ti
fici et introiuit cū ih̄s in atriū p̄
tificis. **P**etrus autem stabat ad
ostiū foris. **E**xiit ergo discipul⁹
alius qui erat notus p̄tifici et di
xit ostiarie et introduxit petrū. **D**i
xit ergo ancilla ostiaria. **N**ūquid
et tu ex discipulis es h̄is istius.
Dixit ille. **N**ō sum. **S**tabant autē
serui et ministri ad prunas quia
frigus erat et calefiebāt se. **E**c
aut̄ cū eis et petrus stans et calefa
ciens se. **P**ōtifex ergo interrogavit
ih̄m de discipulis suis et de doctrina
eius. **R**espondit ei ih̄s. **E**go palā lo
cutus sū mūdō. **E**go semp̄ docui in
synagoga et in templo quo oēs
iudei conveniūt et in occulto locut⁹

fu nihil. **Q**uid me interrogas? **I**n
terroga eos qui audierunt: quid
locutus fu ipsis. **E**cce hi sciunt q
dixerim ego. **H**ec aut cu dixisset:
vn⁹ assistens ministroꝝ dedit ala
pam ihu dicens. **S**ic rñdes ponti
fici ei. **R**ñdit ei ihus. **S**i male locu
tus fu: testimoniu phite de malo
Si autē bñ: quid me cedis. **E**t mi
sit eū annas ligatū ad caphan
pontificē. **E**rat aut symon petrus
stans a calefatiēs se. **D**ixerūt ergo
ei. **N**ūquid et tu ex discipul⁹ eius
es. **N**egauit ille a dixit. **N**ō sū. **D**i
cit ei vnus ex seruis pontificis: co
gnat⁹ ei⁹ cui⁹ abscidit petr⁹ auri
culā. **N**ōne ego te vidi i orto cū il
lo. **I**terū ergo negauit petrus et
statū gallus cantauit. **A**dducunt
ergo ihm ad caphan in p^otoriu
Erat aut mane. **E**t ipsi nō introie
rūt in pretoriū ut nō otaminaren
tur. s³ māducarēt pascha. **E**xiuit
ergo pilatus ad eos foras et di
xit. **Q**uā accusacōem afferitis adū
sus hominez hūc. **R**ñderūt a dixe
runt ei. **S**i nō eēt hic malefactor:
non tibi tradidissē⁹ eū. **D**icit g
eis pilatus. **A**ccipite eū vos a sm
legē vestrā indicatē eū. **D**ixerunt
ergo indei. **N**obis nō licet interfir
cere quēq³. **V**t sermo ihesu imple
ret quē dixit: significās qua mor
te eēt moritur⁹. **I**ntrouit g iterū
i pretoriū pilatus a vocauit ihm
a dixit ei. **T**u es rex indeoꝝ. **R**espō
dit ihus. **A** temetipō hoc dicis: an
alij tibi dixerēt de me. **R**ñdit pila
tus. **N**ūquid ego inde⁹ sū. **G**ens
tua et pontifices tradiderūt te m.
Quid fecisti. **R**ñdit ihus. **R**egnū
meū nō est de hoc mūdo. **S**i ex hoc

mundo eēt regnū meū: ministri mei
vtiq³ decertarēt ut nō traderer iu
deis. **N**unc aut regnū meū non ē
hinc. **D**ixit itaq³ pilatus. **E**rgo rex
es tu. **R**ñdit ihesus. **T**u dicis qā
rex sū ego. **E**go in hoc natus sū et
ad hoc veni i mundū ut testimo
niū phiteaz veritati. **O**mnis qui ē
ex veritate audit meā vocē. **D**icit
ei pilatus. **Q**uid est veritas. **E**t cū
hoc dixisset: iterū exiuit ad indeoꝝ
a dicit eis. **E**go nullā inuenio i eo
causā. **E**st aut osuetudo vobis ut
vnum dimittā vobis in pascha.
Vultis g dimittā vobis regē inde
oꝝ. **C**lamauerūt rur sū oēs dicen
tes. **N**ō hūc sed barraban. **E**rat
aut barrabas latro. **¶ C. xix.**
¶ **V**nc g apprehēdit pilatus
ihm a flagellauit. **E**t milites
plectentes coronā de spimis impo
fuerūt capiti ei⁹ a veste purpurea
circūdederūt eū. **E**t veniebāt ad eū
a dicebant. **A**ue rex indeoꝝ. **E**t da
bāt ei alapas. **E**xiuit iterū pilat⁹
foras a dicit eis. **E**cce adduco vo
bis eū foras: ut agnoscatis quia
in eo nullam inuenio causā. **E**xi
uit g ihesus portans spineam co
ronam a purpureum vestimentū
Et dicit eis. **E**cce homo. **C**um g vi
dissent eum pontifices a ministri
clamabāt dicentes. **C**rucifige cru
cifige eū. **D**icit eis pilat⁹. **A**ccipi
te eum vos et crucifigite. **E**go em
non inuenio in eo causam. **R**espō
derūt ei indei. **N**os legē habem⁹ a
scdm legem debet mori. qā filium
dei se fecit. **C**um ergo audisset pi
latus hunc sermonem magis ti
muīt. **E**t ingressus est in pretoriū
iterum a dicit ad ihm. **V**n es tu.

Ihus autē tñsū non dedit ei. **D**icit
 g̃ ei pilatus. **M**ihi nō loqueris.
Nescis q̃ potestātē habeo crucifi
 gere te a p̃tātē habeo dimittere
 te. **R**ndit ih̃us. **N**ō haberes pote
 statē adūsūz me vllā. nisi tibi eēt
 datū desup. **P**ropterea qui me tū
 didit tibi mai⁹ peccatū habet. **E**t
 exinde querebat pilatus dimitte
 re eū. **J**udei autē clamabant dicen
 tes **S**i hūc dimittis: nō es amicus
 cesaris. **O**is enī qui se regē facit
 tradidit cesari. **P**ilatus g̃ cū au
 disset hos s̃mones adduxit foās
 ih̃m et sedit p̃ tribunali i loco q̃
 dicit̃ lichostrotus. hebraice autē
 gabatha. **E**rat autē parasceue pa
 sche hora q̃si sexta. **E**t dicit indeis.
Ecce rex vester. **I**lli autē clamabāt
Tolle tolle crucifige eū. **D**icit eis
 pilatus. **R**egē vestrū crucifigam.
Rndērūt pontifices. **N**ō habemus
 regē nisi cesare. **T**ūc g̃ tradidit
 eis illū ut crucifigeret. **S**usceperūt
 autē ih̃m a eduxerūt. **E**t baiulans
 sibi crucē exiuit in eū qui dicit̃ cal
 uarie locuz. hebraice golgatha.
Vbi eū crucifixerūt a cū eo alios
 duos hīnc a hīnc. mediū autē
 ih̃m. **S**cripsit autē a titulū pilat⁹
 a posuit sup crucē. **E**āt autē scriptū
Ihesus nazaren⁹ rex iudeorū. **D**ūc
 g̃ titulū multi legerunt iudē. q̃a
 p̃pe ciuitatē erat locus vbi cruci
 fixus ē ih̃us. **E**t eāt scriptū hebra
 ice grece et latine. **D**icebāt g̃ pila
 to pontifices iudeorū. **N**oli scribere
 rex iudeorū. s̃ q̃ ipse dixit. rex sū iu
 deorū. **R**ndit pilatus. **Q**uod scripsi
 scripsi. **M**ilites ergo eū crucifixis
 sent eū acceperūt vestimenta ei⁹
 et fecerūt quatuor p̃tes. ymiciq̃

militi p̃tē a tunicā. **E**rat autē tunica
 incōfutilis desup oterta p̃ totū. **D**i
 xerūt ergo ad inuicē. **N**ō sciēda
 mus eā. s̃ sortiamur de illa cuius
 sit. **V**t scriptura impleret̃ dicens
Partiti sūt vestimēta mea sibi a i
 veste meā miserūt sorte. **E**t milites
 quidē hec fecerūt. **S**tabāt autē iux̃
 crucez ih̃u mat̃ ei⁹ a soror matris
 ei⁹ maria cleophe a maria magda
 lene. **C**ū vidisset ergo ih̃us m̃tē
 a discipulū stantē quē diligebat
 dicit matri sue. **M**ulier ecce filius
 tuus. **D**einde dicit discipulo. **E**cce
 mat̃ tua. **E**t ex illa hōā accepit eā
 discipulus in sua. **P**ostea sciens
 ih̃us q̃a om̃ia cōsumata sunt ut cō
 sumaret̃ scripturā dic̃. **S**itio. **V**as
 ergo erat positū aceto plenū. **I**lli
 autē spongiā plenā aceto yso po
 circūponentes obtulerūt ori ei⁹.
Cū ergo accepisset ih̃us acetū di
 xit. **C**ōsumatū est. **E**t indimato ca
 pite tēdidit sp̃m. **J**udei ergo qm̃
 parasceue erat ut nō remaneret
 in cruce corpa sabbato. **E**rat enī
 magn⁹ dies ille sabbati. rogauē
 rūt pilatū ut frangerent̃ eorū cui
 ra et tollerent̃. **V**enerūt g̃ milites
 a p̃mi quidēz fregerūt crura a alte
 rius qui crucifix⁹ est cum eo. **A**d
 ih̃m autē cū remissent ut viderēt eū
 iam mortuū nō fregerūt ei⁹ crura
 s̃ vn⁹ militū lancea latus ei⁹ ape
 ruit a cōtinuo exiuit sāguis a aq̃.
Et qui vidit testimoniū phibuit
 a ṽz est testimoniū eius. **E**t ille
 scit q̃ ṽa dicit ut a vos credatis.
Facta sunt enī hec ut scripturā im
 pleret̃. **O**s nō cōminuetis ex eo. **E**t
 iterū alia scriptura dic̃. **V**idebunt
 in quē trāssixerūt. **P**ost hec autēz

rogauit pilatū ioseph ab arima
thia eo qd eēt discipulus ihu: oc
cultus aut ppe metum indeoz: ut
tolleret corp⁹ ihu. Et pmissit pila
tus. Venit ergo et tulit corp⁹ ihu
Venit aut a nicodem⁹ qd venerat
ad ihm nocte p̄mū: ferens mixtu
rā mirre et aloes quasi libras cen
tū. Acceperūt g corp⁹ ihu et liga
uerūt eū lintheis cū aromatib⁹ si
cut mos ē indēis sepelire. Erat au
tē in loco vbi crucifixus ē ortus et
in ortu monumentū nouū: i quo
nōdū quis qd positus erat. Ibi g
ppe parascuē indeoz: quia iuxta
erat monumentū posuerūt ihm.

Una aut sabbati **Ca. xx.**
maria magdalene vēit ma
ne cū adhuc tenebre eēnt ad mo
numentū et vidit lapidē sublatū
a monumēto. Cucurrit g et venit
ad symonē petru⁹ et ad aliū disci
pulū quē amabat ihu et dicit il
lis Tulerūt dñm de monumento
et nescim⁹ vbi posuerūt eū. Erāt
g petrus et ille ali⁹ discipul⁹ et ve
nierūt ad monumētū. Currebāt
aut duo filii et ille ali⁹ discipul⁹ p
cucurrit citi⁹ petro et venit p̄mus
ad monumentū. Et cū se inclinā
set vidit posita lintheamina. nō tñ
introiuit. Venit g symon petrus
sequēs eū et introiuit in monumē
tū. Et vidit lintheamina posita et
fudariū qd fuerat sup caput ei⁹
nō cū lintheaminib⁹ positū. sed se
paratū inuolutū i vnū locū. Tūc
g introiuit et ille discipul⁹ qd vene
rat p̄m⁹ ad monumentū et vidit
et credidit. Nōdū em sciebāt scri
pturā. qd oporteret eū a mortuis
resurgere. Abiecit g itez discipuli

h' apparu
ma. p. 9.

appa. 2.
discipuli.

ad semetip̄s. Maria aut stabat
ad monumentū foris plorās. Dū
ergo fletet inclinauit se et p̄spexit
i monumentū. Et vidit duos an
gelos i alb sedētes: vnū ad caput
et vnū ad pedes vbi positū fuerat
corp⁹ ihu. Dicit ei illi Mulier qd
ploras. Dicit eis Quia tulerūt do
minū meū et nescio vbi posuerūt
eū. Nec cū dixisset cōsa ē retro
sum et vidit ihm stantē et nō scie
bat qd ihesus ē. Dicit ei ihesus. Mu
lier quid ploras. Quē q̄ris. Illa
existimās qd ortulan⁹ eēt: dicit ei
Dñe: si tu sustulisti eū dicito mihi
vbi posuisti eū et ego eū tollā. Dicit
ei ihesus. Maria. Cōuersa illa dicit
ei. Rabboni qd dicit magister. Dicit
ei ihesus. Noli me tāgere. Nōdū
em ascendi ad patres meos. Vade
autē ad frēs meos et dic eis. Ascē
do ad p̄rem meū et p̄iez vestz: dñm
meū et dñm vestz. Venit maria ma
gdalene anūtiāns discipul⁹ qd vi
di dñm et hec dixit m. Cū g sero es
set die illo vna sabbato et forēs
eēnt clausē vbi erāt discipuli ogre
gati ppe metuz indeoz: venit ih̄s et
stetit i medio et dixit eis. Pax vo
bis. Et cū hec dixisset: ostēdit eis ma
n⁹ et latus. Gaudiū fuit g discipulis
viso dñō. Dicit g eis itez. Pax vo
bis. Sic misit me p̄ et ego mitto
vos. Nec cū dixisset ih̄s: inflauit et dicit
eis. Accipite sp̄m̄scm Quoz remi
seritis p̄cā remittūt eis et qz reti
nueritis retēta sūt Thomas autē
vn⁹ ex duodecī qd dicit didim⁹ nō
erat cū eis qñ venit ih̄s. dixerūt
ergo ei alij discipuli. Vidim⁹ do
minū. Ille aut dixit eis. Nisi vide
ro in manib⁹ eius figurā clauorū

a mittā digitū meū in locū clauo-
rū a mittam manū meā in latus
eius: nō credā. Et post dies octo ite-
rū erant discipuli eius intus a tho-
mas cū eis. *Venit ihesus ianuis*
clausis a stetit in medio a dixit eis
Pax vobis. Deinde dicit thome. In-
fer digitū tuū huc a vide manus
meas a affer manū tuā a mitte in
latus meū a noli eē incredulus s
fidelis. Rūdit thomas a dixit ei.
Dñs me? a deus me? Dicit ei ihus
Qui a vidisti me thoma credidisti
beati qui nō viderūt a crediderunt
Multa quidē a alia signa fecit ihe-
sus in oīspetū discipulorū suorū q
nō sunt scripta in libro hoc. Nec
autē scripta sunt ut credatis quia
ihesus ē fili? dei a ut credētes vitā
habeatis in noīe eius. Ca. xxi.

Postea manifestauit se iterū
ih̄s ad mare tiberiadis. Ma-
nifestauit autē sic. Erant simul sy-
mon petrus a thomas qui dicitur
didim? et nathanael q̄ erat a cha-
na galilee a filij zebedei a alij ex
discipulis eius duo. Dicit eis symō
petrus. Vado piscari. Dicunt ei. Ve-
nim? a nos tecū. Et exierūt a ascē-
derunt in nauim a illa nocte nihil
prehenderūt. Mane autē facto ste-
tit ih̄s in littore. nō tñ cognoue-
runt discipuli q̄a ihesus est. Dicit
ergo eis ih̄s. Pueri nūquid pul-
mentariū habetis. Rūderūt ei. n̄
Dicit eis. Mittite in dexterā nauigij
rete a inuenietis. Miserūt ergo a
iam nō valebant illud trahere p̄
multitudine pisciū. Dicit ergo disci-
pulis ille quē diligebat ih̄s pe-
tro. Dñs est. Symō petrus cū au-
disset q̄ dñs ē tūmca succinxit se

h̄z. app.
tho.

appa. q.
disci.

erat em̄ nud? a misit se in mare.
Alij autē discipuli nauigio vene-
runt. Nō em̄ longe erāt a terra. s̄
quasi cubitis ducentis trahentes
rete pisciū. Vt ergo descenderūt in
terrā viderunt priuas positas a
piscē suppositū a panes. Dicit eis
ihesus. Afferte de piscibus quos
prehendistis nūc. Ascēdit symō
petrus a traxit rete in terrā plenū
magnis piscibus centūquinqua-
gintatribus. Et cū tanti eēnt non ē
solum rete. dicit eis ih̄s. Venite
prādetē. Et nemo audebat disci-
puli interrogare eū tu quis es
scientes q̄ dominus est. Et venit
ih̄s a accepit panē a dabat eis
a piscē similiē. Hoc iam tertio ma-
nifestatus ē ihesus discipul? suis.
cū resurrexisset a mortuis. Cū ego
prandiss? dixit symoni petro ihe-
sus. Symon iohannis diligis me
plus h̄is. dicit ei. Etia dñe tu scis
q̄a amo te. Dicit ei. Pasce agnos
meos. Dicit ei iterū. Symon iohā-
nis diligis me. Ait illi. Etia dñe
tu scis quia amo te. Dicit ei. Pasce
agnos meos. dicit ei tertio. Symō
iohānis amas me. Cōtristatus
est petrus q̄ dixit ei tertio amas
me a dicit ei. Dñe tu omnia scis. tu
scis q̄ amo te. dicit ei pasce oues
meas. Amen amen dico tibi. cū
eēs iunior cingebas te a ambula-
bas vbi volebas. Cū autē senue-
ris extendes man? tuas. Et ali? te
cinget a ducet q̄ tu non vis. Hoc
autē dixit. significans quā morte
clarificatur? esset deū. Et cū hoc di-
xisset dicit ei sequere me. Cōuersus
petr? vidit illū discipulū quē di-
ligebat ih̄s sequētē q̄ a recubuit

e. 10

in cena sup pectus ei⁹ et dixit. dñe
quis est qui tradet te. **H**ūc g cum
vidisset petrus: dicit ihu. dñe: h
aut quid. **D**icit ei ihu. Sic eum
volo manere: donec venia⁹. Quid
ad te. **T**u me sequere. Exiit ego
sermo iste in fratres. qz discipu
lus ille nō moriē. Et non dixit ite
sus non moriē. sed sic eū volo ma
nere donec veniā: quid ad te. **D**ic
ē discipulus ille qui testimoniū
phibet de hīs et scripsit hec. Et sci
m⁹: quia verū est testimoniū ei⁹.
Sunt autē et alia multa que fecit
ihus que si scribant per singula
nec ipm arbitror mundū capere
posse eos qui scribendi sūt libros.

ExPLICIT euāgelium scdm Johā
nē. **I**ncipit p̄fatio scī Iheroni
mi in oēs eplās scī Pauli.

Primū querit: qre post
euangelia q̄ supplemē
tū legis sūt et in quib⁹
nob exēpla et p̄cepta
viuendi plenissime digesta sunt
voluerit aplūs has eplās ad sin
gulas ecclās destināe. **H**ac autē
causa factū videt: ut scilicet imitia
nascētis ecclē nouis causis existē
tib⁹ pueniret et ut p̄ntia atqz oriē
tia resecaret vitia et post futuras
excluderet q̄stiones exēplo p̄phaz
q̄ post editaz legē moy si in q̄ oīa
dei mandata legebant. nihilomi
n⁹ tū doctrina sua rediūua semp
populi oppressere peccata et p̄p̄ exē
plū viuendi libros ad nostram
etiā memoriā transmiserūt. **D**ein
te querit: cur nō amplius q̄ decē
epistolas ad ecclās scripsit. **D**e

tem sunt em̄ cū ea que dicit ab he
breos. naz relique quatuor ab di
scipulos sp̄tialit sūt porrecte. **V**t
oñderet nouū nō discrepare a ve
teri testamento et se oīa legē nō
facere moy si. ad numez primoz
decalogi mandatorū suas eplās
destinavit et quot ille preceptis a
pharaone instituit libeātis: toti
de eplīs a dyaboli et ydolatrie ser
uitute edocet acquiritos. **N**ā et du
as tabulas lapideas: duoz testa
mētōrū figurā habuisse: viti erū
ditissimi tradiderunt. **E**pistolā sa
ne que ad hebreos scribit quidā
pauli nō eē affirmant eo q̄ non
sit eius nomie titulata et p̄pter ser
monis stiliqz distātiā. s̄ aut bar
nabe iuxta tertullianum aut luce
iuxta quosdā vel certe dementis
discipuli aploz et episcopi roma
ne ecclē post apostolos ordinati.
Quibus respondendū ē. si p̄pterea
pauli nō erit q̄a ei⁹ nō habet no
mē: ergo nec alicuius erit. qz nul
li⁹ nomine titulāt. **Q**d si inconue
niens absurdūqz est: ipi⁹ magis
eē credēda ē que tāto doctine sue
fulget eloquio. **S**ed qm̄ apud he
breoz ecclās q̄si destructor legis
falsa suspitione habebat: voluit
tacito nomine de figuris legis et
veritate cristi reddere ratiōem: ne
odiū nominis fronte prelati: vti
litate excluderet ledionis. **N**ō est
sane mir⁹ si eloquentior videat in
p̄prio idest hebreo q̄ in pegrino
idest in greco: quo cetere episto
le sūt scripte sermone. **M**ouet eti
am quosdam quare romanorū
epistola in primo sit posita: cū eū
nō p̄mo scriptā ratio manifestet